

4 J. L. m
8
CHRONOGRAPHIÆ

ASIATICÆ

ET 12 L

ÆGYPTIACÆ

SPECIMEN.

IN QUO

I. ORIGO CHRONOLOGIÆ LXX INTERPRETUM
INVESTIGATUR:

II. CONSPECTUS TOTIUS OPERIS EXHIBETUR.

*Audendum est ut veritas illustrata pateat, multique ab
errore liberentur.*

Lact. Div. Instit. l. i. c. vi.

Prostant venales,
LONDINI, apud M. COOPER, ad insigne Globi,
in vico vulgo dicto Pater-noster-Row.

OXONII, apud J. FLETCHER: Et CANTABRIGIÆ,
apud T. MERRILL. MDCCLIX.

8

CHRONOGRAPHIC

METALIC

CHRONOGRAPHIC

METALIC

CHRONOGRAPHIC

METALIC

CHRONOGRAPHIC

METALIC

CHRONOGRAPHIC

CHRONOGRAPHIA

ASIATICA

ET

ÆGYPTIACA,

AB

ORBE CONDITO

AD

CHRISTUM NATUM

PER ANNOS 5500

AD FIDEM

SCRIPTORUM VETUSTISSIMORUM,

RESTITUTA et ILLUSTRATA.

Digerente CAROLO PHILOPŒO.

Magna est veritas et prævalebit.

Ardua quamvis

Sit via, non metuit virtus invicta laborem.

Marcilin. Palingen. lib. i.

8

Manila, Palawan, Iloilo, etc.

LECTORIBUS

CANDIDIS et ERUDITIS

SALUTEM.

ANNUS jam agitur vigesimus
secundus, ex quo dissertatiun-
culam in lucem emisimus *de historia*
Aristeæ circa versionem scripturæ sacræ
ex Hebræo in sermonem Græcum per
LXX interpretes. In eâ, *de sinceritate*
et authoritate, quam historia illa præ-
se fert, fuscè disseruimus; objectiones
adversariorum diluimus; eorumque
vicissim errores retexuimus.

BIENNIO demum intercedente, se-
cuta est *Critica examinatio evangeliorum*

a

S. Matthæi

S. Matthæi et S. Lucæ de anno natali
Domini et Salvatoris nostri JESU CHRIS-
 TI : in qua demonstramus quod JE-
 SUS CHRISTUS natus sit die 25° *Decem-*
bris, anno *urbis Romæ conditæ* 750;
 anno *ære Nabonassari* 745; annoque
 Olymp. 194.

ANNO Domini 1741, prodit differ-
 tation nostra *De chronologia LXX interpre-*
tum : In qua probamus, quod, secun-
 dum rationes veterum *Hebræorum*,
 effluxerint ab *orbe condito* ad CHRIS-
 TUM NATUM anni 5500.

DENIQUE A. D. 1747. edidimus
Supplementum ad dissertationem de chro-
nologia LXX interpretum : Ad examen
 revocavimus *antiquitates veterum Græ-*
corum et Sinarum : Epochas eorum
 celebriores ad annos mundi secundum

PRÆFATIO.

ni

LXX interpretes reduximus; multosque cum veterum tum recentiorum de *eis* errores correximus. Hæc quatuor opuscula *lingua Anglicana* scripta sunt.

Post autem quam intellexissemus hæc nostra studia et labores fuisse ab eruditis benigne acceptos; subit animus, aliquid adhuc ultra *audendum* esse ad *principia* supra posita magis magisque illustranda, et extra controversiam stabilienda. Hunc in finem novum aggressi sumus opus; quod jam, auxiliante Deo, feliciter absolvimus sub hoc titulo: *Chronographia Asiatica et Ægyptiaca ab orbe condito ad CHRISTUM NATUM per annos 5500, ad fidem scriptorum vetustissimorum restituta et illustrata.*

IN hoc opere veram et indubiam
chronologiæ LXX interpretum originem
investigavimus; antiquitates *Chaldaeo-*
rum, Assyriorum, Medorum, Babylo-
niorum et Persarum, ad examen re-
vocavimus; *Laterculos regum istarum*
gentium secundum ordinem temporis,
quo singuli imperarunt, disposuimus;
et ex omnibus *unam continuam regum*
in hac vel illa gente seriem à dispersione
gentium ad solutam à CYRO captivita-
tem Babylonicam contextuimus, et cum
antiquitatibus veterum Hebræorum con-
tulimus.

PORRO, doctrinam veterum *Ægyp-*
tiorum de *Mestram* five *Misram* pri-
mo gentis conditore, et successoribus
ejus in *Ægypto* inferiori per 25 gene-
rationes; de *Mene* primo coloniarum
ad

ad loca interiora *Aegypti* duce, regni
Thebani conditore et 38 successoribus
ejus; de triginta dynastiis *Manethonis*;
de regibus pastoribus qui subegerunt
Tanin et *Memphim*; de peregrinatione
filiorum *Israel* in *Aegypto* primò sub
regibus pastoribus, et dein sub indigenis
per 215 annos; doctrinam, inquam,
veterum *Aegyptiorum* de hisce atque
similibus, ex fragmentis historicis quæ
adhucdum supersunt, rejectis omnibus
recentiorum conjecturis et hypothesi-
bus, eruimus, explicuimus, et ad sua
quæque loca et tempora reduximus;
eorumque denique omnium plane
mirandum cum antiquitatibus Hebrai-
cis, Chaldaicis, Affyriacis, Medicis,
Babylonicis et Persicis consensum et
harmoniam demonstravimus. In his
autem ad harmoniam redigendis
nullas hypotheses fingimus; nullas inter-
polationes

polationes admittimus; *testimoniis* *vet-*
erum unicè adhæremus.

SED cum disquisitiones nostræ sub
manibus ita increverint, ut typis ele-
gantioribus, sumptuque mediocri im-
primi nequeant; id imprimis in con-
silio habendum esse duximus, ut *ex*
hoc specimine habeant eruditi unde ju-
dicent de valore et utilitate totius ope-
ris; nos vero vicissim, ut ex eorum
approbatione vel censura determinare
valeamus quid nobis demum de fato
totius operis statuendum sit.

INTEREA, si quis errorum nostro-
rum in hoc specimine aut in supra me-
moratis opusculis amicè nos monere
dignatus fuerit: id se facturum certò
sciat quod et sibi laudi, et nobis pari-
ter gratissimum erit. Hujus generis
quosdam

quosdam à nobis in dissertatione de
chronologia LXX interpretum com-
missos in hoc specimine correximus:
Idem pariter in reliquis facturi; si
modo tanti fuerint: ut emendatiores
iterum in lucem prodeant.

Ad styllum nostrum quod attinet,
nemini mirum videbitur, si ad pon-
dera rerum magis quam ad ornamenta
verborum respexerim. *Vera doctrina
temporum*, quam diu multumque quæ-
siveram, in variis et diversis fragmen-
tis veterum scriptorum *sparsa*, et fa-
bulosis subinde narrationibus corrupta
et involuta jacebat; *Semitæ* quæ ad
eam ducebant, *Tenuës* erant atque in-
numeris undique spinis ac vepribus ob-
sitæ, et tantum non penitus *detritæ*;
neque dux nobis aderat aut *comes ad-*
viam monstrandam, aut ad *molestias*
itineris

itineris levandas. Mihi autem sub
 tot tantisque difficultatibus laboranti,
prima cura fuit, ut disquisitionum no-
 strarum summa capita *aptis* et *dilucidis*
 verbis exponerem: quod *unum* si quo-
 quo modo consecutus fuero, leviores
 errores lector benevolus facile excu-
 fabit.

LONDINI,

14 Novembris,

1758.

INTRODUCTIO
CHRONOGRAPHIA
ASIATICA
ET
ÆGYPTIACA, &c.

INTRODUCTIO.

DE Chronologia LXX interpretum
et *originibus hebraicis* non ita
pridem egimus in alio tractatu
linguâ anglicanâ edito: De gentium
autem aliarum antiquitatibus parum
aut nihil ferè diximus. In hoc itaque
opusculo libet non modò Chronolo-
giam LXX interpretum fusius illustrare;
sed et in alienigenarum quoque cæstra
liberius excurrere; antiquitates eorum
decantatissimas penitus inspicere; et
B cum

INTRODUCTIO.

cum gentis primariæ rationibus, qua potero brevitate, componere. Arduum fanè et difficillimum opus! Sed menti ad veritatem aspiranti, ejusque radiis undecunque demum illi emicuerint fovendis paratissimæ, haud planè, uti sperare licet, impar.

IN hoc studiorum genere claruerunt seculo superiori eruditissimi viri *Isaacus Vossius* et *Paulus Pezronius*; qui multa præclara et lectu dignissima suppeditant argumenta ad authoritatem versioni et Chronologiæ LXX interpretum conciliandam et stabiliendam. Non raro tamen aberrant a genuinis calculis istorum interpretum; nec satis accurate contulerunt calculos suos interpolatos cum antiquitatibus aliarum gentium.

JOHANNES MARSHAMUS eques auratus et baronettus, vir magno et excellenti ingenio, magno ausu tentavit antiquitates

INTRODUCTIO. 3

antiquitates omnium gentium componere cum calculis *Scaligeri*, *Usseri*, aliorumque, qui cum Judæis recentioribus sequuntur *textum Hebræum scripturæ sacræ*: nec mediocrem inde laudem sibi comparavit; tanta utique dicendi venustate, tamque varia et recondita eruditione sua omnia ornavit. Sed si, quid ego de scriptis summi viri sentiam, liceat mihi libere profiteri; multum oblectat jucunda ejus et erudita varietas; sed ubique fere desideratur *nexus et unitas*. *Hypotheses* fingit; magnoque cum ornatu exponit; sed *veritatem historicam* non satis curat; in temporibus præsertim antiquioribus. *Chronologiam contractiorem* ex placitis scriptorum multis post CHRISTUM NATUM seculis concinnatam sequitur; rationes antiquiores LXX interpretum, ab omnibus ubique ecclesiis Christi olim receptas, valere jubet. Hæc itaque cum sic se habeant, rem nec in-

INTRODUCTIO.

utilem nos facturos, nec injucundam speramus; si calculos LXX interpretum, post *Vossium* et *Pezronium*, nos denuo ad examen revocaverimus; et antiquitates gentium, quas *Marshamus* cum suis rationibus conciliare non potuit, fusius et accuratius cum genuina LXX interpretum chronologia conferamus. Hanc enim veterem veréque regiam viam tenendo; tantus tamque mirandus, nisi me omnia fallant, deprehendatur consensus, inter tempora et res gestas omnium gentium; ut de veritate systematis LXX interpretum, nemo in posterum facile dubitare possit.

COEPTIS adspiret REX REGUM, et
DOMINUS DOMINANTIIUM; VERITAS
ÆTERNA; et VIRTUS ALTISSIMI: PATER,
FILIUS, et SPIRITUS SANCTUS: DEUS
TRINUS et UNUS. Tuque, Ô CLEMEN-
TISSIME JESU! Ô LUX ET VITA ET SA-
LUS NOSTRA UNICA! propitius adsis
conatibus

INTRODUCTIO. 5

conatibus nostris; ne in tam arduo
cursu aut viribus deficiat tenuitas no-
stra, aut à TE veritatis fonte incautus
aliquando declinet fervorum tuorum
minimus!

B 3

ORIGINE ET AUCTORITATE

Chronologiae hinc interpretatio

UOD Caelum, Terra, et

omnes creaturae, et elementa

creationis mundi, et divinitus univer-

sali et de dispositione spirituum habue-

rint tractatus; et quod de partibus et

incomprehensibilibus considerant, una secunda

omnibus rebus, et de omni re non

hinc nos dubitare. Quam solida au-

tem habuerit, et quod de partibus et

comprehensibilibus non minus potius est con-

siderare, non minus potius est con-

siderare, et quod de partibus et

et quod de partibus et

et quod de partibus et

DIS-

DISSERTATIO PRÆLIMINARIS

D E

ORIGINE et AUTHORITATE

Chronologiæ LXX Interpretum.

QUOD *Chaldæi, Assyrii, Phœnices, Ægyptii*, alii, multas de creatione mundi, de diluvio universali et de dispersione gentium habuerint *traditiones*; easque diu puras et incorruptas conservarint, una ac eadem omnibus *communis patria* et *origo* non finit nos dubitare. Quam scædis autem *fabulis* et *superstitionibus* eas postea corruerint, non minus notum est eruditis. *Sola gens Hebræa*, progenitores scilicet et posterum *Abrahami, Isaaci, et Jacobi*, antiquissimas doctrinas et
veras

DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ, &c. 7

veras temporum rationes summa fide et cura, puras per omnia secula et incorruptas conservarunt literisque consignarunt.

Ex hac gente prodire, et per orbem terrarum jam longe lateque sparsa sunt duo temporum systemata: unum e textu *Hebræo scripturæ sacræ* elicatum: Alterum vero in versione ejusdem textus in linguam græcam per LXX interpretes. In utroque codice descriptas habemus genealogias patriarcharum à creatione mundi ad diluvium; et à diluvio ad nativitatem Abrahami.

Ex annis *παιδογονίας patriarcharum* in textu *Hebræo*, colliguntur ab Adamo ad diluvium, anni 1656: à diluvio ad nativitatem Abrahami, anni 292: et à creatione ad nativitatem Abrahami, anni 1948.

8 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ

Ex annis *ταυτονομίας* patriarcharum in versione *græca* LXX interpretum, colliguntur à creatione ad diluvium, anni 2256; à diluvio ad nativitatem Abrahami, anni 1072; ab Adamo vero ad Abrahamum, anni 3328.

In his duabus periodis, calculus LXX interpretum superat Hebræum per annos 1380. Hinc consurgit præcipua differentia inter *systemata chronologica Scaligeri, Usserii*, aliorumque recentiorum, et *systema veteris ecclesiæ Christi* per totum orbem terrarum dispersæ. Hinc fit, quod, qui *textum Hebræum* sequuntur, supputent à creatione mundi ad CHRISTUM NATUM annos circiter 4000: qui vero *versionem* LXX interpretum, annos 5500.

DISCREPANTIAM hanc, quâ *versio græca* tanto intervallo superat *textum Hebræum*

Hebræum jamdudum observarunt et valde demirati sunt multi magni et præstantes vivi: Unde autem aut quibus ex fontibus profluxerit, nemo, quod sciam, adhuc verè exposuit.

Quod casu et negligentia scribarum, id acciderit, nemo sanæ mentis dixerit. Nam augere annos ætatis antiquorum hominum ante natos eis filios, et reliquos ætatis eorum annos, eadem proportionem minuere, idque sexies in uno, et sexies itidem in alio capitulo, non casum redolet aut negligentiam, ut olim observavit *S. Augustinus*, sed industriam. Stolidum itaque esset tempus in hujusmodi figmentis refellendis inutiliter terere.

Quod discrepantia hæc non sit adscribenda interpolationibus aut temeritati criticorum evidentissimè demonstratur ex testimonio *Demetrii* apud
Eusebium

10 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ.

Eusebium [a]; et ex *authoritate* *S. Lucae* in evangelio suo. Ille enim in libro, quem de *Judæis* scripsit paucis tantum post versionem *LXX* interpretum annis [b], supputavit à diluvio ad descensum *Jacobi* in *Ægyptum* annos *αγξϛ*, i. e. 1362; qui additi annis à creatione ad diluvium, 2256, faciunt annos 3618, qui est ipsissimus annus mundi, quo, secundum calculos *LXX* interpretum, *Jacobus* descendit in *Ægyptum*. Nec mirum est quod in hodiernis codicibus *Eusebii*, litera *ϛ*,

[a] *Præp. Evangel. lib. ix. cap. 21.*

[b] *Demetrius* apud *Clementem Alexandrinum Strom. I. p. 146.* In libro quem scripsit de regibus *Judææ*, supputavit ab expeditione *Senacherib* in *Judæam* contra *Ezechiam* ad captivitatem *Babylonicam* annos 128, menses sex; à captivitate decem tribuum usque ad *Ptolemæum* quartum *Ægypti* regem annos 573, menses novem; et à captivitate *Babylonica* annos 338, menses tres: Floruit igitur *Demetrius*, ut mihi videtur, sub *Ptolemæo Philopatore*, sexaginta circiter annis post versionem *LXX* interpretum.

incuriâ scribarum exciderit; aut quod aliquis inter criticos cæteris audacior volens corrigere calculos *Demetrii* ad mentem *Africani*, qui supputavit annos 2262, à creatione ad diluvium, pro annis 3618, apud *Demetrium*, substituerit annos 3624; cum anni 2262, et anni 1362, exactè conficiant annos 3624. Ex hoc, inquam, illustri testimonio *Demetrii*, invictè, demonstratur, contra novatores hujus et superioris seculi, non modo summa antiquitas versionis græcæ scripturæ sacrae per LXX interpretes, sed quod anni *παυδογονίας* patriarcharum, ut et nomen et anni *Cainan secundo* adscripti eodem plane modo legerentur in vetustissimis exemplaribus LXX interpretum, quo nunc leguntur in codicibus nostris correctioribus; et si huic vetustissimo testimonio *Demetrii* insuper addamus divinam auctoritatem *S. Lucae*, qui *Cainan secundum* recenset inter

12 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ.

inter progenitores domini nostri JESU CHRISTI secundum carnem [c], rem certe ponit extra omnem controversiam.

Quod *Judæi* ex altera parte, aliquando aut de industria corruperint codices *Hebræos* in odium Christianorum, mihi semper visum est ab omni verisimilitudine alienissimum. Tritum est axioma, unicuique in rebus suis, nisi contrarium ostendi possit, credendum esse. *Judæi* [d] autem uno fere

[c] Scio quidem, quod duo magni et de bonis literis optime meriti viri, *Jac. Usserus archiepiscopus Armacanus* in *Diatriba de Cainane secundo*, et *Johannes Ernestus Græbius* in *Dissertatione de variis vitiis LXX interpretum versionis illatis*, omnibus viribus conantur vim horum argumentorum eludere. Nihil autem illi demonstrant, præter hanc tristissimam veritatem; quod nec dignitates eminentissimæ, nec eruditio quantumvis maxima, possint homines semper ab erroribus liberos conservare.

[d] Videtis *Guilielm. Postel. de Phœnic. Charact. cap. quod incipit: Constanti Samarita-*

ore

ore constanter affirmant *duo sibi fuisse in usu characterum genera*, à tempore legis à *Mose* data, usque ad captivitatem *Babylonicam*: *Unum vulgarem et civilem*, quem post captivitatem solutam, reliquerunt *Samaritanis*; *alterum sacrum*, *solis sacerdotibus et prophetis* in usu; in quo *lex* data fuit, et *libri Mosi et Prophetarum* scripti: *Horum curam, custodiam, et interpretationem commissam fuisse LXX senioribus et prophetis*; *Ezram* post reditum populi à captivitate *Babylonica*, *libros sacro characterè scriptos, recognovisse et correxisse*; *vocalium et accentuum usum*, prout illos à prophetis acceperat, restituisse; virosque *synagogæ magnæ* docuisse, quomodo *codices ejus* sic correcti *legendi et intelligendi essent*, non solum cum punctis, sed etiam *sine punctis*; sese denique à temporibus

Hebræorum fide, &c. et *Johan. Buxtorf*, fil. de ling. *Hebr.*, *Orig. et Antiquit. et liter. Hebr. genuin. Antiq.*

Ezrae

14 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ

Ex omnia sua exemplaria ad fidem istorum codicum semper exegisse; et etiamnum ad hunc usque diem exigere; nec quenquam unquam ausum fuisse quicquam eis addere, detrahere, aut mutare. Quare, cum hæc sit doctrina *Judæorum* de hodierno textu *Hebræo* scripturæ sacræ; de fide eorum dubitare sine testibus idoneis aut argumentis apodeicticis in contrarium, mihi nefas esset.

REJECTIS itaque omnibus *hypothesebus*, quæ statuunt hodiernum *textum Hebræum* scripturæ sacræ fuisse à *Judæis* aliquando corruptum in odium christianorum; aut *versionem græcam* LXX interpretum fuisse à multis jam seculis corruptam et interpolatam; alia nobis ineunda est via; nescio an à quoquam ante nos trita; plana tamen et expedita, et ad metam, quò tendimus, recta ducens. Notum est, quod in
plerisque

plerisque causis, circumstantiæ multum valeant ad veritatem inter litigantes detegendam. In re dubia, hic affirmat; ille negat: sed in iudicio ex circumstantiis invicem collatis ferendo, vir prudens et sagax haud unquam fallitur.

PER circumstantias in hoc casu, intelligo statum et conditionem chronologiæ, tum in *Judæa*, tum inter gentes, ea ætate, qua *Eleazarus* pontificatum tenuit *Hierosolymis*, *Ptolemæus Philadelphus* regnavit in *Ægypto*, et LXX interpretes scripturam sacram ex Hebræo sermone verterunt in *Græcum*: quas scilicet gentes et qualesnam singulæ habuerint traditiones et calculos de antiquissimis temporibus mundi. De his, inquam, omnino expedit ut primum inquiremus. Ordiamur igitur à *Romanis*.

QUÆ

Quæ vulgo fabulantur de adventu *Jani* five *Noachi* in *Italiam*; aut de regno *Saturni* ex prosapia *gigantum*; aut *Pici* five *Jovis*, &c. in eadem regione, nullam merentur fidem. *Dionysius Halicarnassensis*, qui antiquitates *Romanorum* [e] ad veritatem historicam exegit, testis est locupletissimus, antecessores eorum et *Græcos* fuisse, et ex gentibus non minimis aut vilissimis; aborigines *Italiæ* scilicet fuisse ex *Oenotria* in *Arcadia*, *Mediterranea Peloponnesi* regione nobilissima; *Pelasgos* postea venisse in eandem regionem; tum *Evandrum* cum aliis *Arcadibus*; dein *Herculem* cum *Peloponnesiis*; et postremò, *Æneam* cum *Trojanis suis*; ex omnibus denique conflata civitatem, quæ à *Romulo* appellata est *Roma*. Quare, cum isti omnes græcanicæ fuerint originis, manifestum est, quod

[e] Antiq. Rom. lib. i.

Romani nihilo plus scire potuerint de primis mundi seculis quam *Græci*, à quibus erant oriundi.

Quæ autem aut qualisnam fuerit *Græcorum* de vetustissimis temporibus scientia, luculenter exposuit *Varro* ille *Romanus*, qui, teste *Arnobio*[f], multiformibus eminens disciplinis, et in vetustatis indagatione *rimator*, in librorum quatuor primo, quos de gente conscriptos *Romani* populi dereliquit, curiosis computationibus edocuit, ab *Ogygis diluvio*, adusque *Hirtii* consulationum et *Pansa*, annorum esse millia nondum duo. *Hirtius* autem et *Pansa* consules fuere anno U. C. 711, et secundum calculos nostros A. M. 5461. Unde consequitur diluvium *Ogygis* in *Græcia* accidisse circa A. M. 3460, tempore *Ægydri* sexti *Sicyoniorum* regis; annis post diluvium *Noæ* cir-

[f] Contra gentes, lib. v. pag. 161.

18 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ

citer 1200; annisque à confusione linguarum 670. Idem alibi testatur [g], *Bæotias Thebas*, quas ante istum *cataclysmum Ogyges* condidit, omnium oppidorum in *Græcia* fuisse antiquissimum. Porro, *Censorinus*, vir in digerendis temporibus accuratissimus ex eodem *Varrone* [b] tria discrimina temporum tradit: *Primum* ab hominum principio ad *Cataclysmum Ogygis*, quod propter ignorantiam, vocatur ἀόηλον: *Secundum* à *Cataclysmo Ogygis* “ ad *Olympiadem primam*; quod quia “ in eo multa fabulosa referuntur, Μυθικὸν nominatur; *tertium*, à *prima Olympiade* ad nos, quod dicitur “ ἱστορικὸν, quia res in eo gestæ veris “ historiis continentur. *Primum* tempus, sive habuit initium, sive semper “ fuit, certè quot annorum sit, non “ potest comprehendi. *Secundum*, non

[g] De Re Rustic. lib. iii.
Natal. cap. 21.

[b] De Die

“ planè quidem scitur, sed tamen ad
 “ mille circiter et 100 annos esse cre-
 “ ditur.” Hæc clara sunt et extra
 controversiam. Sed si *primum* illud
intervallum fuerit tam *Græcis* quam
Romanis prorsus *incognitum*; et si *se-*
cundum erat planè incertum: Quis di-
 xerit LXX interpretes novam suam sup-
 putationem instituisse in gratiam eorum
 quibus nulla omnino temporum tam
 antiquorum supputatio nota fuit aut
 recepta?

A GRÆCIS itaque transeamus ad
 CHALDÆOS, ASSYRIOS, et ÆGYPTIOS.
 Nam, cum inter criticos recentiores
 sint aliqui cæteris audaciores [i], qui

[i] Vide Jacobum Perizonium in Origin. Baby-
 lon. c. xiv. p. 316. Cujus hæc sunt verba: “ Nam
 “ quum necessario fraus in tot patriarcharum annis
 “ vel ab *Judæis* in *Hebraico* textu ad minuendam
 “ suæ historiæ antiquitatem, vel a *Græcis* inter-
 “ pretibus ad eam augendam, consulto prorsus
 “ consilio debuerit fuisse facta, exputare nequeo,

susplicantur discrepantiam inter textum *Græcum* et *Hebræum* scripturæ sacre adscribendam esse *fraudi interpretum, ne infra antiquitates Chaldæorum et Ægyptiorum, longe adeo subsiderent origines Judaicæ*; operæ pretium duximus, antequam ad alia majoris momenti procedamus, paucis ostendere; quod antiquitates, quibus gentes istæ sese tantopere præ aliis extulerunt,

“ nec reperio, quæ tanta res *Judeos* movisset, ut
 “ eam minuere adeo vellent, imprimis quum finitimi illis populi, *Chaldæi, Ægyptii, &c.* ex
 “ antiquitate longa vel præcipuam suis originibus
 “ majestatem addere studuerint, et ipse *Josephus*
 “ pro antiquitate rerum *Judaicarum* contra *Apionem* quoque depugnaverit. Longe itaque verisimilius,
 “ *Græcos interpretes, quicunque tandem illi fuerunt, in Ægypto* FRAUDE HAC usos; ne infra
 “ *Ægyptiorum antiquitatem longe adeo subsiderent origines Judaicæ.*” Hæc ille. Ea tamen est vis
 “ veritatis, ut statim subjungat: “ Fateor tamen vicissim,
 “ nimis exiguum videri spatium totius intervalli, quod inter *diluvium* et *Abrahami* ætatem in *Hebraica* chronologia intercedit, sed
 “ quod alterius et longioris est disquisitionis.”

fuerint

fuerint reverà aut tam absurdæ et *incredibiles*, aut tam *corruptæ*, *confusæ* et *fabulosæ*; ut nemo facile crediderit fuisse unquam inter *Judæos* aliquem interpretem tam fatuum, ut consulto prorsus consilio et in gratiam hujusmodi ineptiarum voluerit antiquitates gentis suæ innovare aut corrumpere! Incipiamus à *Chaldæis*.

CHALDÆI, inquit *Diodorus Siculus* [k], *Babyloniorum* “*vetustissimi*, eum in re-
 “ publica ordinem tenent, quem
 “ *Ægypti Sacerdotes* sibi vendicant.
 “ Deorum cultui addicti per omne vitæ
 “ tempus philosophantur, et præcipu-
 “ am ex *astrologia* gloriam nanciscun-
 “ tur. Mundi quidem naturam sem-
 “ piternam esse perhibent, quæ neque
 “ certum principii ortum habeat, ne-
 “ que corruptionem ullo deinceps
 “ tempore admittant: Sed ordinem

[k] Biblioth. l. ii. p. 82—116.

22 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ

“ hunc et ornatum universi à divina
 “ quadam providentia existere; quæ-
 “ que nunc in cælo fiunt singula, non
 “ *casu* aut *sua quadam sponte*, sed *de-*
 “ *terminato* et firmiter rato Deum
 “ iudicio perfici. Ex longa igitur sy-
 “ derum observatione et exacta motu-
 “ um atque virium cujusque cogni-
 “ tione, quâ universos præstant morta-
 “ les, multa hominibus eventura præ-
 “ dicant. Maximam vero consideratio-
 “ nem et singularem motus efficacita-
 “ tem esse in *quinque stellis*, quas alii
 “ PLANETAS, ipsi INTERPRETES no-
 “ minant; *Deos principes* numerant
 “ *duodecim*; singulis *mensē*, et de
 “ duodecim zodiaci signis *unum* at-
 “ tribuunt. Per *hæc* SOL et LUNA,
 “ cæterique cuncti PLANETÆ cursus
 “ faciunt: ita ut SOL ANNI, LUNA
 “ MENSIS SPATIO CIRCUITUS SUOS AB-
 “ SOLVANT. At numerum annorum
 “ quibus mundi se considerationi va-
 “ casse

“ casse *collegium Chaldæorum* asseverat
 “ haud facile credideris; nam ad ex-
 “ peditionem *Alexandri in Asiam* an-
 “ nos 473000 numerant.” Hæc *Dio-*
dorus de sapientia veterum *Chaldæorum*,
 et de antiquitate mundi.

M. TULLIUS CICERO [1] de alia qua-
 dam periodo loquitur; *Babyloniorum*
 scilicet et eorum qui ex *Caucaso* cœli
 signa et stellarum cursus observarunt,
 quæque 470 annorum millia, ut ipsi
 dicebant, monumentis comprehensa
 contineret. Sed an hæc eadem fuerit
 cum præcedenti, an vero diversa pa-
 rum aut nihil refert.

JAMBLICUS apud PROCLUM [m], ex
 HIPPARCHO refert, *Assyrios* habuisse

[1] De Divinat. l. i. fol. 88. et l. ii. fol. 128.
 Ed. Ald. 1552.

[m] Comment. in Timæum Platon. p. 31. Ed.
 Bas. 1534.

24 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ

non solum observationes cælestes ducentorum et septuaginta millium annorum; sed et eosdem etiam literis mandasse omnes restitutiones, ἀποκαταστάσεις et periodos septem mundi naturalis rectorum, κοσμοκράτορων.

ALEXANDER POLYHISTOR apud SYNCCELLUM [n], ex BEROSO, qui vixit ætate Alexandri magni, tradit Babylonios multa conservasse commentaria de cælo et terra, de primo rerum ortu, deque regibus, et rebus ab eis gestis; idque ab annis ad id usque tempus, centum et quinquaginta millibus.

Ad hæc atque similes portentosas periodos quod attinet, quid obstat quo minus concludamus cum Cicerone, loco modò citato; Qui aiunt quadraginta et septuaginta millium annorum in periclitandis et experiundis pueris Babylonios posuisse, fallunt. Si

[n] Syncel. p. 28.

enim esset factitatum, non esset desitum. Neminem autem habemus auctorem, qui aut fieri dicat, aut factum sciat.

Hæc autem non sunt ita accipienda quasi innuere vellem *Babylonios* et *Ægyptios* nullas habuisse antiquas observationes; aut quod antiquitates eorum non convenerint in multis cum originibus *Judæorum*. Nam, è contra, libenter concedo,

I. QUOD *Babylonii* et *Ægyptii* habuerint observationes astrorum ab ultimâ ferè hominum memoriâ. Hoc utique multi scriptores fide dignissimi uno ore tradunt: *Diodorus Siculus*, loco supra citato; *Plinius* [o], qui hæc ad verbum ex scriptis *Epigenis*, *Berosi* et *Critodemi* refert, viz. “ Quod
“ *Epigenes* apud *Babylonios* dccxx an-
“ norum observationes fiderum cocti-

[o] Hist. Nat. lib. vii. cap. 57.

26 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ

“libus laterculis inscriptas docet,
 “gravis auctor imprimis; qui mini-
 “mum, *Berosus* et *Critodemus* cccxc
 “annorum;” scilicet *ante usum pugil-*
larium et papyri, ut clariss. *Harduinus*
 non sine magna probabilitate verba eo-
 rum exponit. *Simplicius* [p] in com-
 mentario suo in librum secundum
Aristotelis de cœlo, ex *Porphyrio* te-
 statur, *Callisthenem* *Babylone* agentem
 misisse ad *Aristotelem* in *Græciam* ob-
 servationes astrorum annorum 1903
Babylone servatas usque ad captam,
 ab *Alexandro* *Babylonem*. Ipsemet
Aristoteles [q], ubi de eisdem obser-
 vationibus loqui videtur, diserte scri-
 bit, *Ægyptios* et *Babylonios* stellas ab
 antiquis temporibus observasse; seque
 multa ab eis fide digna de singulis
 stellis accepisse. Quin et *Simplicius*

[p] In libro secundo de cœlo, f. 123. Ed.
 Ald. 1526.

[q] De Cœlo, lib. ii. cap. xii. Ed. Par. 1619.

de antiquitate observationum *Ægyptiorum* et *Babyloniorum* agens, calculum suum superioribus addit his verbis [r]: ἤχεσα δὲ ἐγὼ Ἀιγυπτίως Ἀστρον παραληρήσεις ἔχειν ἐγγεγραμμένους ἕκ ἐλάττωσιν ἢ δισχιλίοις ἐνιαυτοῖς, Βαβυλωνίως δὲ ἔτι πλείοσιν. i e. *Audiui etiam ego Ægyptios habere observationes astrorum duorum millium annorum; Babylonios vero plurium.* Tot autem tantisque testibus fidem cum quibusdam doctissimis viris, derogare, quid aliud esset quam omnem fidem historicam funditus evertere!

2. CONCEDIMUS *Berosum* multa fide digna conservasse de antiquitatibus *Babyloniorum, Assyriorum, et Medorum*; quæ cum aliis historicis antiquis benè conveniunt: Imprimis verò, *laterculos septem regum Chaldæorum, et sex Ara-*

[r] Comment. in lib. i. Arist. de cælo, fol. 27.

28 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ.

bum, qui imperarunt in Babylonia, ab Evechoo usque ad Belum primum Assyriorum regem; laterculos regum Assyriæ et Mediæ, qui regnarunt à Belo ad Sardanapalum et Arbacem, et ab illis ad mortem Astyagis, et initium imperii Persarum sub auspiciis Cyri, per longam antiorum 1735 seriem.

3. CONCEDIMUS, quod inter alia multa fabulosa et absurda, quæ *Berosus* tradidit de originibus *Babyloniorum*; ea quæ refert de decem generationibus ante diluvium; de longævitate antediluvianorum; de arca, in qua servatus fuit *Xisuthrus* cum amicis suis; de avibus ex ea emissis ad explorandum num terra alicubi appareret; et de reliquiis arcae diu apud Armenios servatis, manifeste demonstrant populares suos ad ejus usque ætatem conservasse memoriam magnæ illius, nec unquam satis admirandæ orbis terrarum catastrophes!

4. DE-

4. DENIQUE, ne quid de laudibus *Berosi* detrahere videamur, non est emittendum illud ejus encomium apud *Plinium*; quod *Athenienses* ei statuam inauratâ linguâ, ob scientiam ejus astrologicam et divinas prædictiones, publice in gymnasio consecrarint.

Hrs autem sic breviter præmissis, ne vera cum falsis confundamus: restat ut inquiramus quænam fuerit doctrina *Chaldeorum* de temporibus quæ præcesserant *Evechoum* primum eorum post diluvium regem? et dein, num probabile sit, quod LXX interpretes depravarint textum *Hebræum* scripturæ sacræ ne antiquitates *Hebræorum* longe adeo subsiderent infra antiquitates *Chaldeorum*?

Ad primum quod attinet; constat ex *Diodoro Siculo*, et ex fragmentis *Berosi*, *Abydeni*, *Alexandri Polyhistoris*

30 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ.

hystoris et *Apollodori* apud Syncellum, quod *Chaldæi* statuerint mundum hunc aspectabilem fuisse vel casu vel providentia divina in ordinem redactum ex chao quodam ab æterno præexistente; quod supputarint tempora per *Saros*, *Neros* et *Sessos*; quorum *Sarus* constabat tribus millibus et sexcentis annis; *Nerus*, sexcentis, et *Sossus*, sexaginta; quod agnoverint decem reges, qui imperarunt in *Chaldæa* ante diluvium *Saris* 120, hoc est, annis 432000; quod numerarint 86 reges qui imperarunt in eadem regione à diluvio ad *Evechoum* *Saris* 9, *Neris* 2, *Sossis* 8, hoc est annis 34080; et denique quod ab *Evechoo* et deinceps supputarint annos regum suorum per annos solares, menses et dies. E contra, ex LXX interpretibus constat, quod *Deus* in principio creavit cælum et terram; quod à creatione mundi ad diluvium effluxerint anni 2256, et quod

à diluvio ad dispersionem gentium (cui convenit ætas Evechoi) lapsi fuerint anni 533 tantum. Quare, cum tanta tamque inncredibilis disproportion intercedat inter *fabulosas antiquitates Chaldaeorum* et calculos LXX interpretum; quis sanæ mentis credere potest cum doctissimo Perizonio, quod LXX interpretes textum *Hebræum* scripturæ corruerint, ne antiquitates *Hebræorum* longe adeo subsiderent infra antiquitates *Chaldaeorum*!

Non sane me latet quod aliquam multi præstantes viri tentarint conciliare antiquitates *Chaldaeorum* cum calculis LXX interpretum, ut *Anianus*, *Panadorus*, *Suidas* inter antiquiores; et magnus *Scaliger*, duobus fere abhinc seculis in notis suis ad *Græca Eusebii*; et denique, quod clarissimus *Desvignolius* non ita pridem in chronologia sua conatus sit easdem reducere

32 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ

cere multum infra calculos recentiorum Rabbinorum: Sed pace tantorum virorum, *media*, quibus ad hujusmodi conciliationes utuntur, in tot *incertis*, *falsis* et *absurdis postulatis* fundantur, ut mihi persuadere non possim patientiā lectorum abuti in iis refutandis. A *Chaldeis* igitur transeamus ad *Ægyptios*.

ÆGYPTII, pari fere cum *Chaldeis*; cum aliis vero gentibus multò potiori jure de antiquitate generis sui decertant. Terra eorum olim appellata fuit *Mestrea*; argumento certissimo, fuisse illos à *Misraim*, *Mitzraim*, sive *Mestraim Chami* filio oriundos. Sed nisi scriptores sacri prævissent, et lumen nobis accendissent, impossibile foret ulli mortalium antiquitates *Ægyptiorum* componere ad *normam* veritatis; aut cum antiquitatibus aliarum gentium conciliare. Soli scriptores sacri

nos

nos verè docent, quod, post diluvium universale, *Noachus*, non ut rex five tyrannus, sed ut pater familias posteros suos rexit spatio 350 annorum.

Quod *Sem* et *Arphaxad* *Semi* primogenitus eodem post *Noachum* functi sint officio usque ad conjurationem *Nembrodi*, et cœptam turris *Babylonicae* ædificationem, anno post diluvium 493; et denique quod ante illud tempus nulla fuerit linguarum diversitas; nulla populorum dispersio[s]; nullum in terris regnum conditum. Hinc *Syncellus* refert, quod “Anno primo post dispersionem gentium, primus *Mestream* regionem, id est, *Ægyptum* incoluerit et in ea regnarit *Mestram* [t].” Item alibi, “ex quo *Mestram* secundo *Chami* filio, *Ægyptus* primum habitata sit, ad hoc usque tempus ab *Hebræis*, *Syris* et

[s] Chronograph. p. 9.

[t] Id. p. 37, 38.

“*Arabibus regio vocatur Mestrea.*”
 Hinc *Josephus* [u], *Ægyptum Mestrem*
 et *Ægyptios Mestraeos* vocat. Hinc
 denique ipsimet *Ægyptii* in vetustissi-
 mo quodam regum suorum laterculo
 apud *Syncellum* [x] *Mestram* pro pri-
 mo gentis suæ conditore agnoscunt.
 Quis igitur in tanta luce ferre potest in-
 conditas quorundam recentiorum hy-
 potheses; qui nunc antiquitates *Æ-*
gyptiorum longius quam par est, pro-
 trudunt; nunc metachronismis minime
 ferendis omnia confundunt!

Ad ipsos *Ægyptios* quod attinet,
 libenter agnoscimus multos apud illos
 extitisse ab ultima fere hominum me-
 moriâ philosophos insignes: Impri-
 mis vero sapientissimum illum *Mercuri-*
um sive *Hermetem Trismegistum*:
 Cujus sublimis doctrina de Deo, de
creatione mundi, non minus convenit

[u] *Antiq.* l. i. c. 6.[*] *P.* 91.

cum doctrina *Mosis* et *Prophetarum* [x],
 quam adversatur impiis, et absurdis
 traditionibus *Babylioniorum*. Hunc, in-
 quit " *Lactantius*, *Ægyptii*, *Thoth* ap-
 pellant [y], à quo apud eos primus
 anni sui mensis nomen accepit.
 Idem oppidum condidit, quod etiam
 nunc græcè vocatur *Ερμόπολις*: et
Saitæ colunt eum religiose. Qui
 tametsi homo, fuit tamen antiquissi-
 mus et instructissimus omni genere
 doctrinæ: adeo ut ei multarum re-
 rum, et artium scientia, *Trismegisto*
 cognomen imponeret. Hic scripsit
 libros et quidem multos ad cognitio-
 nem divinarum rerum pertinentes,
 in quibus majestatem summi ac sin-
 gularis Dei asserit, iisdemque nomi-
 nibus appellat, quibus nos, *Deum*
 et *Patrem*. Ac nequid nomen ejus
 requireret, *Ἀνώνυμον* esse dixit: eo
 quod nominis proprietate non egeat,

[x] Vid. Pæmand. c. i. [y] Institut. l. i. c. 6.

“ob ipsam scilicet unitatem. Ipsius
 “hæc sunt verba: ὁ δὲ Θεὸς, εἷς, ὁ δὲ
 “εἰς ὀνόματος ἔ προσδέσται· ἔστι γὰρ ὁ
 “ὢν ἀνώνυμος. Deo igitur nomen non est
 “quia solus est: nec opus est proprio
 “vocabulo; nisi cum discrimen exigit
 “multitudo, ut unamquamque personam
 “sua nota et appellatione designes. Deo
 “autem, quia semper unus est, propri-
 “um nomen est Deus.” Hæc Lactan-
 tius. Floruit autem hic philosophorum
 Pheenix tempore Memis, ut suo loco
 demonstrabitur.

SECUNDO, agnoscimus quod sapi-
 entes apud Ægyptios semper apud se
 conservarint memoriam creationis mun-
 di. Hoc constat ex Julio Solino Poly-
 histore, et Julio Firmico mathematico:
 Quorum alter de annua exundatione
 Nili [z] circa ortus Sirios, five XIII
 calendas Augustas differens, diserte

[z] Cap. 34.

testatur,

testatur, quod illud tempus sacerdotes natalem mundi judicarint [a]; alter vero *Petosirim* et *Necepsum* eo nomine laudat, quod prudentia sua ad ipsa secreta divinitatis accesserint, et mundi genituram divino nobis scientiæ magisterio tradiderint. *Petosiris* autem eodem tempore floruit cum *Manethone*; uti ex *Apotelesmaticis* ejusdem *Manethonis* conjicere licet [b].

TERTIO agnoscimus, quod omnia ferè quæ novimus de antiquitatibus veterum *Ægyptiorum*, debeamus studio et industriæ *Manethonis* et *Eratosthenis*: quippe qui ex adytis templorum in *Ægypto* et *Thebaide* eruerunt, et cum publico communicarunt omnia quæ in eis reperire potuerunt memoratu digna: *Manethoni* scilicet, vetus illud *chronicon*, cujus initium cœpit à mundi conditu; laterculum illum 25 regum *Tanitarum*, qui per annos 715 floruerunt à *Mes-*

[a] In Præf. ad lib. iv. [b] Lib. v. §. 10.

38 DE ORIGINE CHRONOLOGIAE

raim ad *Concharim*, et ad captam usque à *pastoribus Tanim*; descriptionem *triginta dynastiarum* à *Mene* primo earum conditore, usque ad *Nectanebum*, &c. *Eratostheni* vero *laterculum* illum 38 *regum Thebanorum*, qui floruerunt in ista regione per annos 1076 à *Mene* ad *Amuthanthæum*; cujus usum et præstantiam in antiquitatibus *Ægyptiorum* digerendis et confirmandis, nemo satis laudare potest.

JAMVERO cum nos in opere nostro, antiquitates *Ægyptiorum* ex fragmentis *Manethonis* et *Eratosthenis*, quæ adhucdum supersunt, summâ fide et curâ collectas, ad examen revocavimus, et ad sua singulas tempora restituvimus; atque hoc pacto, concordiam earum cum antiquitatibus *veterum Hebræorum* demonstravimus; non opus est actum alibi hic iterum agere. Ad præsens institutum, nihil aliud necessa-
rio

rio requiritur, nisi ut ostendamus; quod secundum relationem *Manethonis*, chronologia *Aegyptiorum* in tam multis discreparit à calculis LXX interpretum, ut prorsus absurdum foret suspicari hos in annis patriarcharum digerendis quicquam ab eis mutasse. Quod jam paucis expediendum est.

I. SAPIENTES apud veteres *Aegyptios* per periodum 36525 annorum, nihil aliud significare voluerunt, nisi numerum *annorum lunarium*, five *mensium Synodicarum lunæ*, quæ effluxerant à creatione mundi ad initium regni *Menis* apud *Thebanos*. Hæc est clavis illa aurea, quæ sola recludit fontes, unde veteres sapientes apud *Aegyptios* hauserunt doctrinam suam de temporibus usque ad ætatem *Menis*. Periodum 36525 annorum dispecebant in duo intervalla: quorum pri-

40 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ
inum fuit 33984 annorum; et com-
prehendebat regna 12 *Deorum*: *alte-*
rum fuit 2541 annorum; et compre-
hendebat tempora 8 *Semideorum*, qui
regnarunt post deos usque ad tempora
Menis. Per *duodecim Deos* intellige-
bant *duodecim Patriarchas*; qui jure
primogenituræ imperarunt in reliquos
homines ab *Adamo* ad rebellionem
Nembrodi; per 8 *Semideos*, ipsum
Nembrodum et *septem primos reges Ta-*
nitæ. Conveniunt tempora accuratè
cum rationibus veterum *Hebræorum* [c].
Quid jam ad hæc *sacerdos Heliopolitanus*?
Periodum istam 36525 annorum ex-
ponit de *annis canicularibus*; eosque
adscribit *Diis* et *Semidiis* suis fabulosis,
quos regnasse autumat ante tempora
Mestraim et *initia dynastiæ*. Quis
posthac negabit, quin *Manetho* fuerit
fidissimus antiquitatum patriæ suæ in-
terpres! Dignus omnino historicus,

[c] Vid. Syncel. p. 51, 52.

cui LXX interpretes fascēs submitterent,
ne *origines Hebraicae* longē adeo sub-
siderent infra *antiquitates Aegyptio-*
rum!

2. Si quis recte componat laterculos
regum *Tanitarum* et *Diospolitarum* cum
doctrina *veteris Chronici* et *Dynastia-*
rum, certissime deprehendet, quod
Menes regnare cœperit *Thebis* plusquam
ducentis annis post adventum *Misraim*
in *Aegyptum*. *Manetho* autem, qui
doctrinam *veteris Chronici* non intel-
lexit, et laterculum regum *Thebano-*
rum nunquam viderat, habuit *Misraim*
et *Menem*, pro uno eodemque rege.
Quod parum abest, quin æque absur-
dum sit ac illud præstantissimi *Mar-*
shami: Scilicet quod *Misraim* sive
Menes regnare cœperit *ab ipsis orbis*
renovati initiis, i. e. antequam nasce-
rentur!

42 DEMOTIGINE CHRONOLOGIE

3. Ex seriebus regum qui imperarunt in *Ægypto*, certum est, quod reges pastores subegerint *Ægyptum* inferiorem; et in ea regnarint per aliquam multos annos; ex eisdem pariter seriebus nihil certius est, quam quod *Israelitæ* nunquam regnarint in *Ægypto*. Manetho autem iniquissime confundit pastores cum *Israelitis*; et istorum expulsionem, cum horum exitu triumphante sub auspiciis *Mosis*: atque sic *Iosephum* aliosque multos incautos scriptores in eundem seduxit errorem.

4. MANETHO describit triginta dynastias *Ægyptiorum*, quasi omnes sibi invicem ordine successissent à primo rege *Mestrahm* five *Mene*, ad *Nectanebum*, qui *Ægypto* pulsus fuerat à *Persis*, quindecim circiter annis ante mortem *Philippi patris Alexandri magni*.
Secun-

Secundum computum *magni Scaligeri* [d], summa annorum, quibus reges
 istarum dynastiarum imperarunt in *Ægypto*, fuit 5335. Hinc exclamatio illa
 clarissimi *Masbami* [e]: “ Illud autem
 “ maximam hominum admirationem
 “ excitat, quod eam in conditionem
 “ res redacta sit, ut cum cæterarum
 “ plerumque gentium origines mancæ
 “ sint et ἀδελαι, *Ægyptiacarum* super-
 “ sit ingens πλεονασμός, tantaque suc-
 “ cessionum redundantia, quanta ad
 “ intelligentiam popularem accommo-
 “ dari nequeat. Unde evenit, ut
 “ quam plurimæ *Ægypti Dynastie*
 “ tanquam *fabulosæ*, et ex inscitia,
 “ vel insana vetustatis κακοζηλία natæ
 “ rejiciantur: neque quisquam inter
 “ veteres recentioresque temporum
 “ emendatores adhuc repertus sit, qui
 “ errori huic subvenerit.” Quare, cum
Manetho tam turpiter hallucinatus sit

[d] Can. Isagog. l. ii. c. 2. [e] Can. Chron. p. 8.

44 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ

in antiquitatibus patriæ suæ; quis facile credet, cum acutissimo *Perizonio*, LXX interpretes tam fatuos fuisse, ut ad ejus exemplum, illi etiam corruerint antiquitates majorum suorum!

5. MANETHO [f] mirum in modum discrepat, non modo à *Beroso* sed et à seipso! Nunc triginta suis Dynastiis adscribit 113 generationes et annos 36525; nunc plusquam 350 generationes, et annos 5335: nunc supputat, à *Mestraim* ad *Nectanebum* annos 3555! Quis autem, qui hæc cum se invicem aut cum calculis LXX interpretum contulerit, sibi persuadere poterit, quod LXX interpretes in *Ægypto* fraude corruperint *origines majorum suorum*, ne eæ longe adeo subsiderent infra antiquitates *Manethonis*! Pudet me hujusmodi ineptiis immorari!

[f] Vid. Syncel. p. 51. 53.

PERAGRATIS

PERAGRATIS itaque pro tenuitate nostra *antiquitatibus gentium*, superest ut redeamus in *terram sanctam*; et inquiramus quomodo, et à qua *epocha* veteres *Hebræi* ante Christum natum supputarint tempora sua? *Rabbini* recentiores, ut omnibus notum est, supputant annos et *festi sua* per *periodum* quandam *astronomicam*, ex *mediis motibus Solis* et *Lunæ* satis accuratè et per omnia ingeniosè compositam; si hoc unum excipias; quod ex sacris literis et traditionibus suis incertissimis contendunt initium ejus ducendum esse à creatione mundi; cum tamen non antevertat æram nostram vulgarem plusquam 3760 annis. Sed, quod forte magis mireris, *iidem Rabini*, qui hoc calculo novitio utuntur, uno ore agnoscunt, quod *mos supputandi annos à creatione mundi* nunquam fuerit in usu apud *Judeos* ante
excidium

46 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ.

excidium templi secundi: nec id quidem nisi plurimis seculis post desolationem terræ et dispersionem gentis per totum imperium Romanum [g].

“ Scito, inquit R. David Gantz, *Israelitas* ab initio numerasse annos ab
 “ *exitu Ægyptiaco*, et postmodum jux-
 “ *ta numerum annorum regum*, prout
 “ *hoc deprehendes in verbis prophetarum priorum et posteriorum*, usque
 “ *ad annum Alexandri Macedonis*. In-
 “ *ceperunt tunc supputare annos suos*
 “ *et conscribere omnes contractus suos*
 “ *ab illo tempore*. Neque solum tam-
 “ *diu quam dominium ejus inter nos*
 “ *fuit propter imperii pacem*, sed et
 “ *postquam excussum fuit jugum Græcorum* è cervicibus nostris, perman-
 “ *fit inter nos mos iste ultra mille an-*
 “ *nos*. *Consuetudo enim ista supputandi annos à creatione mundi*, si inter-
 “ *rogaveris dies priscos*, manifestum tibi

[g] Tzemach David, p. 61.

“ evadet

“evadet, quod non fuerit inter nos
 “usitata, nisi tantum à tempore ob-
 “signationis aut perfectionis *Gemarae*,
 “vel multo tempore post ejus obfig-
 “nationem.

Idem, sed paulo fufius, tradit R. *Azarias de Rubis in Meor Enaim*, his
 verbis [b]: “Si confulas prima tem-
 “pora, constabit tibi computum à
 “creatione mundi non fuisse apud nos
 “in usu; nisi longo tempore post ob-
 “signationem *Gemarae*; aut saltem à
 “tempore quo obsignata est. Quippe,
 “primò alia petebantur initia compu-
 “tandorum annorum diversa inter se
 “secundum casus temporum, tum se-
 “cundum bona vel mala, quæ popu-
 “lo nostro primis illis temporibus
 “contingebant: ac imprimis quidem
 “adverte, etsi ex serie legalis historiae

[b] Vid. *Misnam*, Tom. II. De principio an-
 ni, p. 367. Ed. Surenhusii.

“constet

“constet summa annorum elapsorum
 “à creatione mundi usque ad tempus
 “quo data est lex; nulli tamen nar-
 “rationi certam aliam temporis *Epo-*
 “*cham* constitui, nisi ab exitu populi
 “*Israelitici ex Ægypto*; non autem à
 “creatione mundi ut fieri poterat: imo
 “in ipsa creationis descriptione, non
 “dictum est, *Anno abhinc bis millefimo*
 “*quadringentesimo quadragésimo octavo*
 “*creavit Deus cælum*: Sed simpliciter
 “dicitur, *In principio*, id est, primo
 “tempore, olim initio creationis rerum
 “creavit Deus.”

CUR autem et quando mos suppu-
 tandi annos à creatione mundi secundum
 textum *Hebræum scripturæ sacræ*, in-
 troductus et in usum apud *Judæos* re-
 ceptus fuerit; idem vir doctus sic re-
 fert [1]: Ecce, “Inquit, possumus

[1] Vid. *Misnam*, Tom. II. De principio an-
 ni, p. 367.

“dicere

“ dicere *computum* à creatione mundi
 “ incepisse apud gentem nostram, ut
 “ videtur, post R. Seriram Gaonitam,
 “ *sexcentis circiter abhinc* (scil. ante
 “ A. D. 1574, quo liber *Meor Enaiim*
 “ impressus fuit Mantuæ) annis : at-
 “ que, ut ego sentio, hæc fuit causa :
 “ Cum viderent posteriores regnum
 “ *Græcorum* sublatum esse è mundo,
 “ nos vero in captivitate nostra non
 “ sub uno imperio simul degere, de
 “ cujus tantum pace et salute essemus
 “ solliciti; sed cum populares nostri
 “ perpetuo migrarent è regno uno ad
 “ gentem alteram, placuit illis ritum
 “ ejusmodi relinquere; annorum vero
 “ *computum transferre ad illud princi-*
 “ *pium*, quod nobis in memoriam re-
 “ vocaret regnum cœleste. Omnis
 “ quippe rex, dominus et princeps,
 “ sua propter Deum gloria cedit. Vel
 “ dicemus ejusmodi *computum* incepisse
 “ ad summum sub finem sapientum

E

“ aucto-

“ auctorum *Gemarae Babylonicae*; quan-
 “ do est innovata apud gentem nostram
 “ ratio determinandi principium anni,
 “ mensis, dieique festi in hunc vel illum
 “ hebdomadae diem. Liqueat enim ex
 “ R. Mose Maimonide in libro de San-
 “ ctificatione mensis, majores nostros
 “ semper sanctificasse sive inchoasse
 “ menses secundum apparitionem Lunæ,
 “ annosque intercalasse, habita ratione
 “ temporis et necessitatis usque ad
 “ tempora *Abiae* et *Rabae*. Tunc enim
 “ præ afflictione et ingente vastitate
 “ terræ *Israel* timuerunt *Judæi*, ne,
 “ adempto sibi consistorio, desineret quo-
 “ que determinatio principii mensium et
 “ anni, quæ à consistorio petebantur,
 “ inspiravit Deus in mentem princi-
 “ pum captivitatis, ut nobis traderent
 “ canones ejusmodi determinationis et in-
 “ tercalationis, quibus nos utimur hac
 “ nostra ætate in computo nostro.” Ecce!
 originem et antiquitatem omnium recen-
 tiorum

tiorum systematum, quæ supputant tempora à creatione mundi secundum textum Hebræum scripturæ sacræ!

HABEMUS itaque ipsosmet *Rabbinos*, qui novo hoc calculo utuntur, confidentes; quod *mos supputandi annos à creatione mundi* nunquam fuerit in usu apud majores suos ante *excidium templi secundi*. Rationes autem quare illi tam religiosè semper *ab hac Epocha* abstinuerant, *R. Moses Maimonides*, vir magnæ apud suos authoritatis, sic breviter ac dilucidè exponit [k]: “ Nunquam, inquit, licuit sapientiæ studiosis *origines Mosaicas exponere vulgo, aut ad usus seculares transferre*; tantamque esse DIGNITATEM EARUM et SUBLIMITATEM, ut interiores earum sensus non nisi paucissimis communicarentur. Annon vides, quid egerit Deus sanctus et benedictus,

[k] More Nevochim, in Præf.

52 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ

“ quando nos perfectos reddere, et
 “ mores, actionesque nostras legibus
 “ suis practicis dirigere, corrigereque
 “ voluit? Quia enim hoc non benè
 “ poterat fieri sine præeuntibus quibus-
 “ dam *sententiis intellectualibus*; quo-
 “ rum principium est *apprehensio crea-*
 “ *toris* captui nostro conveniens; et
 “ hæc non potuit percipi nisi *ope sapi-*
 “ *entiae divinæ*; *sapientia* autem *divina*
 “ non possit acquiri nisi post *sapientiam*
 “ *naturalem* (nam *sapientia naturalis* est
 “ contermina *sapientiae divinæ*; eam-
 “ que ordine doctrinæ præcedit, ut iis
 “ notum est qui in hoc speculationis
 “ genere se exercent) ideo principium
 “ librorum suorum sacrorum exorsus
 “ est ab opere *Bereschit*; hoc est, à
 “ *sapientia naturali*, et tum propter
 “ excellentiam et præstantiam illius,
 “ tum propter insufficientiam et imper-
 “ fectionem nostram ad apprehenden-
 “ da, indicavit nobis *res illas profundas,*
 “ *quas*

“ *quas sapientia divina* indicare voluit,
 “ *per parabolas, ænigmata, et verba*
 “ *abstrusa valde; sicut dixerunt Rab-*
 “ *bini nostri piæ memoriæ: indicare*
 “ *opus Bereschit carni et sanguini non*
 “ *est possibile.* Idcirco absolute dicit
 “ *scriptura, In principio creavit Deus.*
 “ Quibus verbis admonere voluerunt,
 “ *res istas esse absolutas, clausas, nec*
 “ *aperte explicatas.* Hinc denique
 “ *concludit Maimonides*” “ *quod De-*
 “ *us ubique usus est vocabulis homonymis:*
 “ *ut vulgus pro captu suo et tenuitate*
 “ *ingenii sui uno, et perfectiores alio sensu*
 “ *illa intelligerent.*” Hæc *Maimonides.*

Quin etiam cum *Rabbinis* con-
 venit in plerisque *Josephus* antiqui-
 tatum *Judaicarum* scriptor longè præ-
 stantissimus. Verba ejus *cedro digna, in-*
 terprete clarissimo *Hudsono*, sic sonant:
 “ Cæterum [1], quoniam fermè omnia
 “ pendent à *Moyſis legislatoris sapientia,*

[1] In Procem. ad lib. i. Antiquit. § iv.

54 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ

"neceſſe habeo paucis de illo præſari,
 "ne quem forte legentium cogitatio
 "fubeat, qui factum ſit, ut, quum
 "operis inſcriptio leges latas et res
 "geſtas polliceatur tam multa *ad na-*
 "*turæ cognitionem* ſpectantia ei inſe-
 "ruerimus. Sciri igitur oportet, quod
 "vir ille ante omnia neceſſarium du-
 "xerit, vel vitam ſuam recte inſtituturo,
 "vel aliis leges poſituro, ut in primis
 "*Dei naturam* conſideraret; atque ita
 "poſtquam opera ejus animo contem-
 "platus eſt, *exemplar omnium opti-*
 "*mum* pro ſua virili imitari et ſectari
 "conaretur. Nam abſque hac ſpe-
 "culatione, nec legiſlator ipſe erit
 "bona unquam mente præditus, nec
 "ſcripta ejus aliquid apud accipienti-
 "um animos ad virtutem momenti
 "habebunt; niſi ante omnia edocti
 "ſint, quod Deus, cum ſit parens
 "omnium ac dominus, et univerſa in-
 "tueatur, ſibi met obediētes vita do-
 "nat

" nat beata, à virtute autem digredi-
 " entes maximis circumdat calamitati-
 " bus. *Moyſes* itaque hac doctrina
 " cives ſuos volens inſtituere, non a
 " PACTIS aut CONVENTIS et *mutuo cir-*
 " *ca hæc jure* leges auſpicatus eſt, ſi-
 " militer atque alii : Sed mentes eorum
 " ad *Deum, mundique fabricam con-*
 " *templandam* attollens, fidemque fa-
 " ciens quod in terris pulcherrimum
 " Dei opus ſimus homines ; cum jam
 " ad pietatem haberet obſequentes, de
 " cæteris omnibus eis facillime perſua-
 " ſit. *Alii* namque legiſlatores, *ſa-*
 " *bulas* ſecuti, *pudenda hominum pec-*
 " *cata ad Deos* verbis tranſtulerunt,
 " multamque dederunt improbis ſemet
 " excuſandi materiam. At noſter le-
 " giſlator, oſtenſo Deum virtutem
 " habere puram et deſæcatam, homi-
 " nes ſumma ope oportere cenſuit, ut
 " de ea participant : in eoſque, qui
 " neque ſapiunt hæc neque credunt,

“ severè admodum animadvertit. Ad
 “ hoc igitur præscriptum lectores ob-
 “ secro ut hæc nostra examinare velint.
 “ Sic enim considerantibus nihil vel
 “ *absurdum*, vel *Dei majestati*, ejus-
 “ que erga homines amoris parum con-
 “ gruum esse videbitur. *Nam om-*
 “ *nia summa concinnitate juxta universi*
 “ *naturam sunt disposita: Nonnulla*
 “ *scitè quidem innuente legislatore; alia*
 “ *autem exprimente allegorice cum dig-*
 “ *nitate; quæcunque vero directè pro-*
 “ *ponere utile erat, ea planè et disertim*
 “ *explicante.* Horum causas si cui in
 “ animo est figillatim perpendere, ei
 “ multa suborietur contemplatio et valde
 “ *philosophica: QUAM IN ALIUD TEM-*
 “ *PUS DIFFERRE MECUM STATUO.*
 “ *Quod si Deus longiorem ætatem con-*
 “ *cesserit, opere hoc absoluto ad illa quo-*
 “ *que perscribenda aggrediar.* Nunc
 “ vero memet ad rerum narrationem con-
 “ vertam, &c.” Hæc in præmio ad
 libros

libros antiquitatum *Josephus de natura, dignitate, et stylo librorum Moysaïcorum breviter præfatur.* Pollicetur quidem se, in alio quodam peculiari opere, fuisse de istis et ex professo acturum: Sed dolendum est tam *nobile opus* aut nunquam fuisse ab eo absolutum; aut nunquam saltem publici juris factum.

HACTENUS manifestum fecimus *ex Rabbis*; quod *mos supputandi annos à creatione mundi* nunquam fuerit in usu apud *Judæos ante excidium templi secundi*: demonstravimus ex *R. Mose Maimonide* quod nunquam licuerit *sapientiæ studiosis origines Mosaicas exponere vulgo, aut ad USUS SECULARES transferre*: Ostendimus denique quam honorifice *Josephus celeberrimus Judæorum historicus et chronographus* senserit de *libris et originibus Mosaicis*: et quod speciale opus ad eas illustrandas destinaverit. Reliquum est igitur ut paucis inquiramus, quænam

58 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ.

nam fuerit *Josephus* mens in scribendis libris suis de *antiquitatibus Judæorum*; quibus ex monumentis ille historiam tot seculorum composuerit; et denique annon LXX interpretes potuerint desumere calculos suos de annis *παλαιγενίας* patriarcharum, ex iisdem monumentis quibus *Josephus* postea usus est in antiquitatibus suis?

JOSEPHUS [m] testatur quod “Cura
“ et custodia historiarum gentis suæ com-
“ missa fuerit sacerdotibus et prophetis;
“ quod nulla esset in scriptis prophetarum
“ discrepantia; eo quod prophetae
“ ea solummodo de antiquissimis et
“ veterrimis scripserint, quæ ex *inspiratione divina*, κατὰ τὴν ἐπίπνοιαν τὴν
“ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ cognita habuerint; suorum
“ vero temporum res quomodo
“ gestæ erant, literis consignarint.”

[m] Lib. i. § 6. Contr. Apion.

IDEM

IDEM paulo post, *specialius describit*
libros Moysis et Prophetarum his ver-
 bis [n]: “Itaque apud nos nequa-
 “quam innumerabilis est librorum
 “multitudo dissidentium atque inter
 “se pugnantium. Sed duo duntaxat
 “et viginti libri, totius præteriti tempo-
 “ris historiam complectentes, qui merito
 “creduntur divini: τὰ δὲ διχαίως Θεῶν
 “πεπιστευμένα. Ex his quinque quidem
 “sunt Moysis, qui et leges continent
 “et traditiones de creatione et propaga-
 “tione hominum usque ad ipsius inte-
 “ritum. A Moysis autem interitu ad
 “imperium usque Artaxerxis, qui post
 “Xerxem regnavit apud Persas, Pro-
 “phetæ qui Moysi succedere, res sua
 “ætate gestas tredecim libris complexi
 “sunt: Quatuor vero reliqui hymnos in
 “Dei laudem, et præcepta vitæ homi-
 “num exhibent utilissima. Cæterum,

[n] Contr. Apion. l. i. § 8.

60. DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ.

“ ab imperio Artaxerxis ad nostram
 “ usque memoriam, sunt quidem sin-
 “ gula literis mandata; sed nequaquam
 “ tantam fidem et auctoritatem me-
 “ ruerunt, quantum superiores ii libri,
 “ propterea quod minus explorata fu-
 “ erit successio prophetarum. Quanta
 “ porro veneratione libros nostros pro-
 “ sequantur, reipsa apparet: Cum
 “ enim tot jam secula effluxerint, nemo
 “ adhuc nec adjicere quicquam, nec de-
 “ mere aut mutare aliquid est ausus.”
 Hæc Josephus de libris Moysis et Pro-
 phetarum; sive de libris Judæorum in-
 spiratione divina scriptis.

SED præter libros Moysis et Prophe-
 tarum quos merito appellat divinos, τὰ
 Θεῖα βιβλία; idem testatur alibi quod
 Judæi multos alios habuerint libros an-
 nales, et historias de temporibus, suc-
 cessionibus et rebus gestis majorum suo-
 rum; quos quia asservabantur in templo,

ἐν τῷ ἱερῷ, hoc est, *in bibliotheca Templi à Nehemia [o] in usum sacerdotum fundata*, appellantur ἱερὰ βιβλία : quæ phrasis idem valet, ac si diceremus nostro idiomate, **Books belonging to the Temple Library.**

HANC distinctionem *Josephus* ab initio ferè antiquitatum suarum clare inculcat ; ne quis forte non recte comprehenderet *rationes*, quæ illum ad libros antiquitatum gentis suæ scribendos impulerant. Post enim quam observarat, quod *Ptolemeus Philadelphus* magnopere desideraret *legem Judæorum* reique publicæ secundum ejus præcepta constitutionem habere in *Græcum* sermonem conversam ; et quod *Eleazarus* hanc ei utilitatem non invideret ; mox subdit : ὁ δὲ γὰρ πᾶσαν ἐκεῖνος ἔφθη λαβεῖν τὴν ἀναγραφὴν, ἀλλ' αὐτὰ μόνα τὰ τῷ Νόμῳ παρέδοσαν οἱ πεμφθέντες ἐπὶ

[o] 2 Maccab. c. ii. v 13---15.

62 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ

τὴν ἐξήγησιν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Μυρία
 δέ ἐσι τὰ δηλόμενα διὰ τῶν ἱερῶν γραμ-
 μάτων, ὅτε δὴ ΠΕΝΤΑΚΙΣΧΙΛΙΩΝ
 ΕΤΩΝ ἱστορίας ἐν αὐτοῖς περιελημμέ-
 νης. Hoc est, “ *Non autem omnes li-*
 “ *broſ hiſtoricos* (omnia monumenta an-
 “ *tiquitatum*) *Judæorum accipere illi*
 “ *contigit, ſed ILLOS SOLUM, QUÆ AD LE-*
 “ *GEM* [p] *PERTINEBANT ei tradiderunt*

[p] Quid per LEGEM *Judei* olim intellexerint,
 clare nos docet S. Hieronymus Prolog. Galeat. ad
 vulgatam editionem ſcripturæ ſacræ, Ed. Rom.
 1593. “ Quomodo igitur 22 elementa ſunt, inquit
 “ ille, per quæ ſcribimus *Hebraice* omne quod lo-
 “ quimur, et eorum initiis vox humana compre-
 “ henditur; ita 22 volumina ſupputantur, quibus
 “ quaſi literis et exordiis in Dei doctrina, tenera
 “ adhuc et lactans viri juſti eruditur infantia.”
 Dein recenſitis ſigillatim libris, ſic concludit:
 “ Atque ita fiunt pariter VETERIS LEGIS LIBRI
 “ VIGINTI DUO: id eſt, *Moyſi quinque*, et Prophetarum
 “ *oſto*, Hagiographorum *novem*.

EODEM pariter modo, ſub nomine LEGIS Tal-
 mudicæ apud Doctiſſ. *Bartoloccium* Bibl. Rabbin.
 Tom. I. p. 44. comprehendunt omnes libros vete-

“ *qui*

“ *qui ad versionem faciendam missi fue-*
 “ *runt Alexandriam. SUNT enim*
 “ *ALIA INNUMERA IN LIBRIS NOSTRIS*
 “ *HISTORICIS (in bibliotheca templi*
 “ *servatis) PRODITA; QUIPPE QUI*
 “ *HISTORIAM QUINQUE MILLIUM AN-*
 “ *NORUM in se continent.*

ris testamenti. “ *Dixit R. Josciva Ben Levi, un-*
 “ *de probatur resurrectio mortuorum, ex lege?*
 “ *Scriptura dicit, Psal. lxxxiv. 5. Beati habitato-*
 “ *res domus tuæ, adhuc laudabunt te in æternum.*
 “ *Laudant scriptum non est, sed laudabunt. Hinc*
 “ *probatur resurrectionem mortuorum EX LEGE.*
 “ *Insuper dixit R. Chija Bar Civa; dixit R. Jo-*
 “ *chanan: Unde probatur resurrectio mortuorum*
 “ *EX LEGE? Scriptura dicit, Is. lii. 8. Vox spe-*
 “ *culatorum tuorum levaverunt vocem, simul præco-*
 “ *nia dicent: non præconia dicunt; sed præconia*
 “ *dicent, scriptum est: hinc probata est resur-*
 “ *rectio mortuorum EX LEGE.*

IDEM vir doctus eodem loco testatur, quod do-
 minus noster *Jesus Christus* et *Apostoli* ejus in novo
 testamento citarint varia loca ex prophetis et *Psal-*
mis sub nomine LEGIS: ut *Joan. c. xv. 25.* ubi
 citantur verba, *Pf. xxxiv. 19.* sub nomine LEGIS:
 dicitur enim: *Sed ut adimpleatur sermo, qui in*

ECCE

ECCE, duo librorum genera apud Judæos distincta et à se invicem plane diversa: τὰ τῆ Νόμου libros, qui ad legem pertinebant; et τὰ βιβλία ἱερὰ, sive libros, qui ad fidem historicam compositi asservabantur in Bibliotheca Templi; et HISTORICAM QUINQUE MILLIUM AN-
NORUM comprehendebant.

QUOD autem per τὰ τῆ Νόμου Josephus intellexerit non modo quinque libros Moysis, sed et omnes eorum libros divinitus inspiratos, patet ex generali ejus divisione πάσης ἀναγραφῆς Ἰουδαίων in τὰ τῆ Νόμου, sive in

LEGE eorum scriptus est: quia odio habuerunt me gratis, et I Cor. c. xiv. 21. in LEGE scriptum est: quoniam in aliis linguis et labiis aliis, loquar populo huic: et nec sic exaudient me: quæ verba sunt, Is. c. xxviii. 11. quibus addi potest, Joan. c. x. 34. Respondet eis Jesus: Nonne scriptum est in LEGE VESTRA: Quia ego dixi, Dii estis; quæ sunt verba, Ps. lxxxi. 6. Hæc Bartoloccius.

libros

libros ad legem pertinentes; et in τὰ βιβλία ἱερὰ, sive in libros ad fidem duntaxat historicam compositos. Nam, si per τὰ τῷ νόμῳ non intellexisset omnes eorum libros divinitus inspiratos, nullo excepto, manca et imperfecta esset divisio ejus generalis πάσης ἀναγραφῆς, Omnium librorum, in τὰ τῷ νόμῳ, et in τὰ βιβλία ἱερὰ.

Ad historicam librorum classem, τὰ βιβλία ἱερὰ, quod attinet, Josephus in vita sua sic de eis ad verbum scribit [q]: “ Cum in eo esset urbs Hierosolymorum ut vi expugnaretur, “ subinde me hortabatur Titus Cæsar, “ ut ex patriæ excidio quicquid vellem “ ipse fumerem: quippe hanc potestatem se mihi concedere dicebat. Ego “ vero patria collapsa nihil prius habens et antiquius, quod in meorum calamitatum consolationem ac-

[q] § 75.

F

“ ceptum

“ceptum servarem, quam corpora li-
 “bera, *Titum* ea poscebam, simulque
 “LIBROS qui in bibliotheca Templi as-
 “servabantur, ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΙΕΡΑ,
 “quos dono mihi dedit *Titus*. Hæc *Jo-*
sephi petitio pertinebat ad libros et scrip-
 ta duntaxat, quæ asservabantur in bi-
 bliotheca Templi. Nam exemplar au-
 thenticum legis *Titus* sibi ipsi inter alia
 spolia reservavit ad triumphum suum
 de subacta *Judæorum* gente adornan-
 dum; ut idem *Josephus* alibi testa-
 tur [r].

[r] Plerique recentiorum exponunt hunc locum
 de libris αὐτογέγραφοις *Moyssis et Prophetarum*: Non-
 nulli de autographo *Esdræ*. Sed contrarium ipse-
 met *Josephus* diserte testatur, *De Bel. Jud.* l. vii.
 c. v. § 5. 6. p. 1306. sic scribens: In pompa
 triumphali *Vespasiani* et *Titi* pro captis *Hierosoly-*
mis supereminabant spolia quæ in templo *Hieroso-*
lymitano erant deprehensa, *mensa aurea*, *lycænus si-*
militer ex auro constructus, et post hæc, ΛΕΧΕΤΑΙ
 JUDÆORUM, Ο ΤΕ ΝΟΜΟΣ ΙΟΥΔΑΙΩΝ,
 ultimum spoliolum portabatur. Duo prima in
 templo *Pacis* posuit; LEGEM vero eorum, τὸν τε

IDEM

Idem vir praestantissimus alibi [.] testatur se libros illos quos beneficio *Titi* acceperat e bibliotheca templi, transfuisse in sermonem *Græcum*; et denique quod ex eisdem ille composuerit libros *Antiquitatum suarum*. Sic enim, causam suam agens contra criticos sui temporis, *Epaphroditum* amicum suum et patronum his verbis alloquitur: "Oportet illud sciri, quodeum deceat, qui se pollicetur rerum veritatem aliis traditurum, ipsum prius exacte eas nosse, aut quod adfuerit cum gererentur, aut quod ex gnaris eas didicerit: id quod ego in utroque opere me fecisse existimo. Antiquitatis namque libros, sicuti dixi, ἐκ τῶν

νόμων, et vela tabernaculi purpurea in Palatio reposita servari iussit. Neque dubitandum est, quin per *legem* hic, ut et alibi sæpe, *Iosephus* intellexerit omnes libros *Mosis* et *Prophetarum*.

[s] Contr. Apion. lib. i. § 10.

68 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ

“ ἱερῶν γραμμάτων, ex libris historicis,
 “ qui in bibliotheca templi asservaban-
 “ tur, interpretatus sum, cum essem
 “ genere sacerdos, et à philosophia in
 “ scriptis istis comprehensa non alie-
 “ nus. Historiam vero belli conscripsi,
 “ ut qui ipse viderim, et eorum quæ
 “ dicta vel gesta erant, nihil prorsus
 “ ignorabam.” Quare, cum ipsomet
Josepho teste, Antiq. l. xii. c. 2. LXX
 interpretes diu ante excidium Templi
 secundi, transtulissent *libros Moysis et*
Prophetarum in sermonem Græcum;
 manifestum est, quod *libri isti historici,*
quos Josephus transtulit in sermonem
Græcum, et ex quibus composuit anti-
quitates suas, fuerint plane diversi à li-
bris Moysis et Prophetarum.

CÆTERUM, quod *Josephus* libros
 antiquitatum suarum composuerit ex
 illis ipsis antiquis libris et historiis,
 quæ conservabantur in bibliotheca
 templi,

templi, usque ad excidium ejus, et non ex libris inspiratis *Moyſis et Prophetarum*, idem non uno in loco historiae suae extra controversiam confirmat. Exempli gratia;

In procemio ad Antiquitates suas describit [u]: “Sunt autem innumera
 “*sacris literis* (διὰ τῶν ἱερῶν γραμμάτων)
 “*prodita*, ut quæ *quinque millium annorum* historiam in se complectuntur.” Nam per verba διὰ τῶν ἱερῶν γραμμάτων, non potuit *Josephus* intelligere *libros canonicos Hebræorum*; quippe qui vix complectebantur historiam *quatuor millium annorum*. Quare necessario concludendum est, quod, per ista verba διὰ τῶν ἱερῶν γραμμάτων, ille nihil aliud intellexerit nisi *libros illos antiquos*, qui pertinuerant ad bibliothecam *Templi*, et complectebantur historiam *quinque millium annorum*. Quod autem interpret latinus

[u] Sect. 3.

F 3

verba

90 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ

verba Græca per *sacras literas* reddit, id
abusive factum est: eodem sensu, quo
 omnia, quæ ad *ædes sacras* pertinent,
sacra dicuntur.

IDEM, in eodem procæmio, postre-
 mis verbis, sic loquitur: "Nunc vero
 "memet ad rerum narrationem con-
 "vertam; ubi paucula de eis quæ lo-
 "cutus est *Moyſes* de mundi fabrica
 "prælibavero. *Hæc autem in sacris*
 "*litteris scripta reperiēbam; atque ita*
 "*se habent.* Ταῦτα δὲ ἐν ταῖς ἱσραῖς
 "βίβλοις (non dicit ἐν ταῖς Θεαῖς βίβ-
 "λοις) εὖρον ἀναγεγραμμένα. ἔχει δὲ
 "ἕτως." Statim deinde incipit ca-
 put primum libri primi Antiquitatum;
de constitutione mundi; et dispositione ele-
mentorum. Sed si quis hoc caput at-
 tente legerit, ejusque contenta con-
 tulerit cum verbis *Moyſis Gen. cap.*
i, ii, et iii, facile deprehendet,
 quod descriptio illa creationis, quam
Josephus reperit ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις,
 non

non fuerit desumpta *ex libris Moysis*, sed *ex libris et commentariis antiquis Hebræorum*, qui ad bibliothecam *Templi* pertinebant; et quos, eo nomine tantum, *sacros* appellat.

IDEM, Antiquit. lib. ii. diserte testatur se historiam suam de exitu filiorum *Israel* ex *Ægypto* [x], descripsisse ἐκ τῶν ἱερῶν βιβλίων; hoc est, prout eam sacris in libris scriptam reperiēbat: sed in illa historia multa occurrunt, quorum nec vola nec vestigium extat in SACRIS CODICIBUS MOYSIS: Concludendum est igitur necessario, quod per *libros sacros* Josephus hic nihil aliud intellexerit, nisi solum *libros illos antiquos et historicos*, qui ad *bibliothecam Templi* olim pertinuerant.

IDEM, Antiquit. lib. iii. c. i. § 7. postquam narraverat, quomodo *Moyſes*, Dei jussu, percussit *petram* et ex ea eduxerit aquam ad sitim *Israelitarum*

[x] Antiq. l. ii. c. xvi. § 5.

sedan-

sedendam, subjungit hæc verba: *Ἀλλοὶ δὲ ἐν τῷ ἱερῷ ἀνακειμένη γραφή* τὸν Θεὸν Μωϋσῇ *προειπεῖν, ὅπως ἐκ τῆς πέτρας ἀναδοθήσεσθαι ὕδωρ,* hoc est, *declarat autem* SCRIPTUM IN TEMPLO REPOSITUM, *quod Deus prædixerit* Moyfi *se hoc modo aquas e rupe eliciturum.* Jam vero, nemo, ut opinor, negabit, quin hoc *scriptum*, quod sine ulla nota distinctionis hic memoratur, fuerit *merè historicum*: et per consequens, quod phrasis illa *γραφὴ ἀνακειμένη ἐν τῷ ἱερῷ* idem valeat ac *ἱερὴ γραφή*; et *βίβλοι ἐν τῷ ἱερῷ ἀνακειμένα*, idem quod *ἱερὰ βίβλοι*.

IDEM è contra, Antiquitat. lib. x. c. iv. § 2. cum refert quomodo *Elia* casu inciderat in *libros Moysis* in templo; non ait simpliciter *ἐντυγχάνει ταῖς ἱεραῖς βίβλοις* incidit in *sacros libros*, quasi *libri sacri*, *libri legis* et *libri Moysis* essent termini convertibiles, sed expressè distinguit li-

broſ ſacros in quos *Eliacias* inciderat,
ab omnibus aliis; ἐντυγχάνει, inquit
Joſephus, ταῖς Ἰεραῖς βιβλοῖς ταῖς ΜΩΥ-
ΣΕΩΣ; ἢ. e. forte incidit in SACROS
LIBROS MOYSIS.

— IDEM denique, *Antiquitat. lib. x. c.*
13. ubi refert ſomnia *Nabuchodonofori*,
et quomodo *Danielus* propheta ea in-
terpretatus eſt, narrationem ſuam con-
cludit his verbis: “ Nemo autem mihi
“ vitio vertat, quod horum ſingula
“ ita ut in ANTIQUIS LIBRIS EA REPE-
“ RIO (ὡς ἐν τοῖς ἀρχαίοις εὕρισκω βιβλοῖς)
“ in ſcriptis meis referam. Nam ſta-
“ tim ab initio hujus hiftoriæ contra
“ eos, qui in rebus narratis deſidera-
“ bunt quidpiam, vel expoſtulabunt, à
“ me præcautum eſt, aſſeverando, quod
“ *Hebræorum ſolum libros Græcè ſim*
“ redditurus, pollicendoque futurum ut
“ in rebus iſtis exponendis nihil illis de
“ meo addam vel detraham.” *Joſephus*
hic

74 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ

hic et lib. i. contra *Apionem* testatur se libros antiquos *Hebræorum*, ex quibus composuit *Antiquitates* suas, vertisse in linguam *Græcam*: Idem pariter, *Antiquitat.* lib. xii. c. 2. testatur quod LXX interpretes verterint libros canonicos *Hebræorum* in linguam *Græcam*. Quare cum certum sit et apud omnes in confesso, quod *Josephus* multa tradat ex libris quos ille verterat, quæ frustra quæras in versionibus LXX interpretum, quis sanæ mentis dixerit LXX interpretes et *Josephum* versiones suas ex eisdem libris adornasse? Maneat itaque certum et extra omnem controversiam, quod *Josephus* non composuerit *Antiquitates* suas ex libris canonicis *Hebræorum*, sed tantum ex libris historicis qui servati fuissent in bibliotheca Templi; et quos, post templum excisum, Titus Cæsar ei dono dederat [y].

[y] Hinc patet quam inique cum *Josepho* egerint multi eruditissimi viri: secundum sententiam *Johan. Alb. Fabricii* eruditissimi Biblioth. Græc.

CUM

CUM autem ex hujusmodi supelle-
ctili *Josephus* composuerit Antiquitates
suas; quid mirum, si in libris ejus
nonnunquam occurrant narrationes
aut minus credibiles, aut forte inter fa-
bulas numerandæ? Quales sunt tradi-
tiones de loquela serpenti in paradiso con-
cessa; de duabus columnis Sethi, una la-
teritia, altera lapidea; de descensu an-
gelorum et congressu eorum cum filiabus
hominum ex libris supposititiis Enoch; de bello Ægyptiorum cum Æthiopibus
sub auspiciis Moysis, &c. Si hoc nomi-
ne reprehendendus sit *Josephus*, quis

editoris: *Josephus* testatus est se ea, quæ de gentis
sue antiquitatibus tradit non aliunde se quam ex sacris
libris Moysis ac Prophetarum et ex Hebraicis literis
diligenter transtulisse. At si quis *Josephi* Antiquitates
cum sacris libris non indiligenter conferat, magna
passim et hinc inde vix ferenda libertate vel negligen-
tia usum deprehendet. Biblioth. Græc. lib. iv. cap;
vi. § 4. Post tam manifestam tanti viri iniquam
censuram; quid Hodii, quid Vandalii, quid
aliorum eadem de re *ἔργολογος* commemorem!

excu-

76 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ.

excusabit *Herodotum* *historiæ* patrem? Quis *Diodorum Siculum*? Quis *Titum Livium*? Si *Israelitas*, qui peregrini tantum et inquilini degebant in *Ægypto*, confuderit cum *pastoribus*, qui per multos annos dominati sunt in eadem regione, quis id ei vitio verterit cum *Manethonem* secutus sit in eodem errore? Si denique *dubius* hæreat circa ætatem et res gestas magni *Sesostris*; si titubat nonnunquam in rebus *Babylonicis* et *Persicis*, quid mirum? Quis inter omnes temporum emendatores minus erravit circa tempora et res gestas istorum regum?

Hrs itaque æqua lance expensis, ausim dicere cum eruditissimo *Casaubono*; “ Si omnes *Josephi* errores, *hallucinationes* aut *ablepsie* in unam summam contrahantur, vix centesima ea pars fuerit *culparum* ab uno *Eusebio* admissarum five in *Chronico*, five

“sive in *aliis scriptis*. Cur igitur tanta
 “cura et tanta cum iniquitate *Josephus*
 “insultabimus? Cujus libros nisi pro-
 “videntia Dei singularis ad nostra ser-
 “vasset tempora, in quantis rerum
 “*Judaicarum* tenebris versaremur?”
 Hæc *Casaubonus*: cujus æquissimo ju-
 dicio liceat nobis nunc et hoc etiam ad-
 dere: viz. quod nisi singularis Dei
 providentia nobis conservasset libros
Josephus ad nostra usque tempora, im-
 possibile fuisset nobis ostendere, quibus
 ex fontibus profluxerit singularis illa
 discrepantia inter textum *Hebræum* et
Græcum scripturæ sacræ circa annos
ωαυδογολια patriarcharum; et quod e-
 contra, *Josephus* duce et antesignano,
 facilis et expedita via aperiatur ad u-
 trumque textum cum ipsissima veritate
 conciliandum. Nam

PRIMO, *Josephus* ex antiquis *He-*
bræorum historicis refert [2], quod
 “*Adamus*, postquam *Abel* fuerat

[2] Antiquitat. lib. i. cap. ii. § 3.

“occisus,

78 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ.

“occisus, et *Cais* (*Cain*) prop-
 “ter eadem ejus solum verterat;
 “de liberis procreandis cogitaret;
 “quod vehementi prolis desiderio te-
 “neretur jam ANNOS AGENS TRIGINTA
 “et DUCENTOS; Quod genuerit filios
 “complures, et inter hos *SETH*; et
 “quod cum ALII SEPTINGENTI ANNI
 “accessissent *Adamo*, tandem vitâ
 “defunctus sit.” Ita in codicibus om-
 nibus tam *Græcis* quam *Latinis*, tam
 MSS quam editis.

SECUNDO, idem paulo post pergit et
 recitat annos *ταυτολογίας* omnium pa-
 triarcharum ab *Adamo* ad diluvium,
 hoc modo [a]: “*Adamo* siquidem,
 “cum esset *triginta et ducentorum an-*
 “*norum*, *Sethus* filius natus est; qui
 “*Adamus* nongentos et triginta vixit
 “annos. *Sethus* autem *ducentesimo et*
 “*quinto anno* genuit *Enosum*, qui cum

[a] Antiquitat. lib. i. cap. iii. §. 4.

“duo-

" duodecim et nongentos vixisset annos,
 " Cainæ filio rerum curam tradidit,
 " quem genuerat anno ætatis suæ cen-
 " tesimo et nonagesimo. Isse vixit quin-
 " que et nongentos annos. Cainas vero,
 " vivens decem et nongentos annos,
 " Malaëlum filium habuit, quem ge-
 " nuit annum agens centesimum septua-
 " gesimum. Isse Malaëlus, cum vi-
 " xisset quinque et nonaginta et octin-
 " gentos annos, defunctus est, Jare-
 " dum filium relinquens; quem ge-
 " nuit, cum sexaginta quinque et cen-
 " tum esset annorum. Huic, duo et
 " sexaginta et nongentos annos viventi,
 " Anochus filius successit, natus cum
 " sexaginta duorum et centum annorum
 " esset pater ejus. Ille, exactis tre-
 " centis sexaginta quinque annis, dis-
 " cessit ad Deum: quo factum est, ut
 " obitum ejus in fastos non retulerint.
 " Mathusalas autem Anochi filius, sexa-
 " gesimo quinto (et centesimo) ei natus
 " anno

80 DE ORIGINE CHRONOLOGICÆ

“anno, *Lamechum filium* habuit, cum
 “esset annorum *octoginta septem* et
 “centum; cui tradidit principatum,
 “quem ipse tenuerat annis *nongentis*
 “*sexaginta et novem*. *Lamechus* au-
 “tem, cum imperium tenuisset annis
 “*septingentis septuaginta et septem*,
 “*Noëum filium* suum rerum præfecturæ
 “admovit; qui *Lamecho* natus est,
 “anno ætatis suæ *secundo et octogesimo*
 “*supra centesimum expleto*, et *quingua-*
 “*ginta et nongentis annis* rebus præ-
 “fuit.” Contigit autem *diluvium* an-
 no ætatis *Noëi sexcentesimo*. Et ne
 quis suspicaretur hanc ejus supputa-
 tionem desumptam fuisse ex ver-
 sione *Græca LXX* interpretum; eo
 quod ætates in utrisque plerumque
 conveniunt; advertendum est, quod
Josephus è contra *diserte* testatur “se
 “eam ex antiquis *Hebræorum historiis*
 “descripsisse (et per consequens non
 “ex versione *Græca LXX* interpretum.)
 “Tempus

“Tempus vero hoc, inquit ille,
 “ab Adamo primo homine, sic
 “in libris Hebræorum historicis re-
 “latum est: Istius ætatis homini-
 “bus multa cum diligentia notantibus
 “virorum illustrium natales et obitus:
 “Χρόνος δὲ ἔτος ἀπὸ Αδάμ τῆ πρώτῃ γε-
 “γονότος ἀναγέγραπται ἐν ταῖς ἱεραῖς
 “βίβλοις. Σημειωμένων μετὰ πολλῆς ἀ-
 “κριθείας τῶν τότε καὶ τὰς γενέσεις τῶν
 “ἐπιφανῶν ἀνδρῶν καὶ τὰς τελευτάς.”

TERTIO, secundum codices correctio-
 res LXX interpretum: Adamus anno æ-
 tatis suæ ducentesimo et trigesimo genuit
 Seth: Seth anno ætatis suæ ducentesimo
 quinto genuit Enos: Enos anno ætatis
 suæ centesimo et nonagesimo genuit Cai-
 nan: Cainan anno ætatis suæ centesimo
 et septuagesimo genuit Mahalaleel: Ma-
 halaleel anno ætatis suæ centesimo et sex-
 agesimo quinto genuit Jared: Jared

G anno

82 DE ORIGINE CHRONOLOGIE

anno ætatis suæ centesimo sexagesimo secundo genuit Enoch: Enoch anno ætatis suæ centesimo sexagesimo quinto genuit Methusalah: Methusalah anno ætatis suæ centesimo octogesimo septimo genuit Lamech: Lamech anno ætatis suæ centesimo octogesimo secundo genuit Noah: Anno ætatis Noah sexcentesimo contigit Diluvium.

QUARTO, *secundum codices Hebræos:*
 Adam, *anno ætatis suæ centesimo et trigesimo genuit Seth: Seth, anno ætatis suæ centesimo et quinto genuit Enos: Enos, anno ætatis suæ nonagesimo genuit Cainan: Cainan anno ætatis suæ septuagesimo genuit Mahalaleel: Mahalaleel, anno ætatis suæ sexagesimo quinto genuit Jared: Jared, anno ætatis suæ centesimo sexagesimo secundo genuit Enoch: Enoch, anno ætatis suæ sexagesimo quinto genuit Methuselah: Methuselah, anno ætatis suæ centesimo octo-*

octogesimo septimo genuit Lamech: Lamech, anno ætatis suæ centesimo octogesimo secundo genuit Noah: Anno autem ætatis Noæ sexcentesimo contigit Diluvium.

JAM VERO ex his tribus calculis evidentissimè constat; primo, quod secundum *Iosephum, Judæi*, tempore excidii templi secundi, habuerint alios libros annales et monumenta ad historiam et antiquitates gentis suæ pertinentes, præter textum *Hebræum scripturæ sacræ*, et *versionem Græcam LXX interpretum.*

SECUNDO, quod in istis libris annalibus et historiis antiquis, quibus *Iosephus* usus est in conscribendis antiquitatibus *Judæorum*, anni *παλαιογενεας* patriarcharum fuerint aliter descriptæ, quam in *textu Hebræo*, aut in *Græca versione LXX interpretum.*

TERTIO, quod *Josephus* in Antiquitatibus suis non descripserit ætates patriarcharum ad normam textus *Hebræi*, neque ad normam LXX interpretum; sed solum ad fidem illorum librorum, quos *Titus Cæsar*, post excidium templi, ei dono concesserat.

QUARTO, quod libri, quibus *Josephus* usus est, cœperint à creatione mundi, et continerent historiam quinque millium annorum.

QUINTO, quod libri et annales, quibus *Josephus* usus est, extiterint in manibus sacerdotum, eo tempore quo LXX interpretes verterunt textum *Hebræum* Scripturæ sacræ in sermonem *Græcum*.

SEXTO, quod summa fides *Josephus* in describendis ætatibus patriarcharum

ex

ex istis antiquis libris hinc maxime constet; cum in illis non inveniret nomen Cainani secundi, maluit promissis suis stare, nihil addendo vel subtrahendo, et laterculum patriarcharum post diluvium, imperfectum relinquare, quam defectum istum supplere ex versione LXX interpretum; quam tamen cum magno in honore, et ad manum habuisse, ex eo liquet, quod nomina propria *Hebraica* eodem plane modo semper in Antiquitatibus suis græcè reddit, quo LXX interpretes in sua versione.

SEPTIMO, quod *Judæi* usque ad excidium templi secundi habuerint DUO TEMPORUM GENERA: UNUM scilicet MYSTICUM sive PROPHETICUM; ALTERUM VERO NATURALE et HISTORICUM.

OCTAVO, quod TEMPUS MYSTICUM
 sive PROPHETICUM fuerit *patriarchis*
Moyse et *Prophetis* solum in usu; et
 tanto in honore habitum, ut nunquam
 licuerit sapientiæ studiosis origines *Mo-*
saicas vel *visiones propheticas* vulgo ex-
 ponere, aut ad usus *seculares* transferre.

NONO, quod TEMPUS NATURALE
 et HISTORICUM apud *Judæos* cœperit à
 creatione mundi, et secundum calculos
Josephi comprehenderet spatium quin-
 que millium annorum usque ad *Arta-*
xerxem filium *Xerxis*, qui et *Longima-*
nus dictus fuit.

DECIMO, quod sicut ætates patri-
 archarum in *Josepho* fuerunt *naturales*
 et desumptæ ex *antiquis libris* et *anna-*
libus sacerdotum, quæ ad manus ejus
 pervenerant; ita etiam concludendum
 est, quod ætates patriarcharum in ver-
 sione

sione LXX interpretum, quæ in plerisque conveniunt cum Josepho, fuerint desumptæ ex libris et annalibus historicis sacerdotum, qui tempore versionis LXX extabant in bibliotheca templi à Nehemia fundata.

UNDECIMO, quod discrepantiæ, quæ nunc occurrunt inter *calculos LXX interpretum* et *Josephi*, oriantur partim ex negligentia scribarum, partim ex glossis aut interpolationibus sciorum; sed præcipue fortè ex eo quod *codices* quibus *Josephus* usus est, fuerint minus correcti, quam illi qui in bibliotheca templi extarent tempore versionis LXX interpretum, forte etiam quia multi ex correctioribus codicibus, quibus LXX interpretes usi sunt, interciderant ante excidium templi secundi [b].

[b] *Plusquam probabile est multos ex Judæorum libris et genealogiis intercuisse post versionem LXX interpretum et ante ætatem Josephi. Versio illa*

DUODECIMO, quod *discrepantia*, quæ
intercedit inter *textum Hebræum* et

facta fuit anno regni *Ptolemæi Philadelphæi* 7º; anno post mortem patris sui 5to; anno a morte *Alexandri magni* 45to; anno primo *Olymp.* 125ti; annoque æræ *Seleucidarum* 33tio; uti constat ex rationibus *Epiphanii* collatis cum canone regum mathematico. Anno autem æræ *Seleucidarum* 145º, inquit *Iosephus* (*Antiq. lib. xii. cap. v. § 4.*) *Antiochus Epiphanes* *Judeam* invasit, *Hierosolymam* cepit, templum spoliavit, et sicubi etiam reperiabatur *liber sacer*, βιβλος 'Ιερα, aut *LEX*, Νόμος, illico abolebatur. Ubi probe notanda est expressa distinctio apud *Iosephum* inter βιβλος 'Ιερα sive *libros historicos et genealogicos* *Judæorum*, et Νόμον *legem*, sive *libros Moysis et Prophetarum*. Simile infortunium *Judæis* accidisse sub *Herode magno* testatur *Africanus* apud *Euseb. Hist. Ecclesiast. lib. i. cap. 7.* Is enim cum intelligeret, *priscas Hebræorum familias* nihil ad se pertinere, ignobilitate generis sui stimulatus, omnia veterum familiarum monumenta concremavit, ratus se tum demum nobilem visum iri, cum nemo esset qui ex publicis monumentis originem generis sui vel ad *patriarchas*, vel ad *profelytas*, vel ad intermixtos *Israelitis* posset referre. Quid mirum igitur, si *Iosephus* minus accurate descripserit ætates pa-

versio=

versionem Græcam circa ætates patriarcharum, oriatur, non ex corruptione hujus aut illius textus, ut multi perperam statuunt; sed ex eo, quod *Moyſes* utatur *numeris mysticis* et *propheticis* ad velanda . myſteria, quæ sub nominibus et ætatibus patriarcharum adumbrantur; LXX vero interpretes *numeris* utantur *naturalibus* et *historicis* per συγκατάθεσιν et ad captum gentium.

Non ignoro, quam nova et insolens plerisque videbitur hæc inter *tempus mysticum* et *historicum* distinctio: Nullus dubito, quin irrisuri sint eam multi; enthusiastem me, si non mente captum alii forte pronunciabunt: Sed ii ferè erunt, qui non animadverterint; quod, sicut *visio prophetica* differat à *visione naturali*; aut sicut *lumen in quo beati vident in cælis* differt et distantiarcharum quam LXX interpretes? Aut in nonnullis ab eorum rationibus dissentiat?

guitur à lumine in quo nos videmus res corporeas, sic differat et distinguatur tempus mysticum et propheticum à tempore naturali et historico. Neque ego plane video quomodo, sine hac distinctione, conciliari possit præscientia Dei cum libero hominis arbitrio, aut cum hodierno rerum statu. Sed hæc obiter.

IN hac igitur distinctione, quæ ex antiquissimis Hebræorum monumentis, quæ etiamnum supersunt, eruta est, necesse est ut nos demum acquiescamus: Quippe, ex qua sola discrepantia inter textum Hebræum et versionem Græcam scripturæ sacræ circa annos παίδευσίς patriarcharum, salva utriusque textus integritate et autoritate, tolli aut exponi possit. Neque desunt nobis aliæ plurimæ, eæque gravissimæ rationes quæ nos in eadem conclusione confirmant.

RECEN-

RECENTIORES *Rabbini* uno ore agnoscunt quod *Judæi* ante excidium Templi secundi nunquam supputarint tempora sua secundum textum *Hebræum* scripturæ sacræ.

VETUSTISSIMI *historici* apud *Judeos* supputarunt annos *παλαιογενίας* patriarcharum, aliter quam textus *Hebræus*.

CURA et custodia oraculorum Dei semper commissa fuit summis sacerdotibus et synedrio magno *Hierosolymis*; quorum ad officium pertinuit non modo recensio et correctio librorum propheti-
corum; sed et jus decernendi quinam inter omnes eorum libros pro prophe-
ticis et inspiratis habendi, quive ab isto honore excludendi.

ELEA-

ELEAZARUS et Collegæ ejus non potuerunt ignorare, quam magno foret offendiculo gentibus, versio textus Hebræi in linguam Græcam; si in annis patriarcharum LXX interpretes sequerentur textum Hebræum ad literam; quippe quæ ipso facto evertisset omnes eorum antiquitates tam veras quam fabulosas.

HIS autem iterum, iterumque expensis, quid prudentius facere poterunt sancti isti et sapientissimi viri, quam ut LXX interpretibus in mandatis darent, ut pro arcanis et mysticis numeris in textu Hebræo, illi in versione sua substituerent annos naturales et historicos patriarcharum? Quis sanæ mentis Eleazarum ejusque collegas; quis LXX interpretes aut dissimulationis hoc nomine, aut fraudis jure accusaverit!

POSTREMO,

POSTREMO, cum ad *præsentiam* luminis evanescant *tenebræ* et *umbræ*; lectorum iudicio, eâ qua par est observantiâ, submittitur, annon *doctrina* veterum Hebræorum de temporibus, origo *chronologiæ* LXX interpretum, et ratio *discrepantiæ* inter textum Hebræum et *versionem* Græcam *scripturæ sacræ* circa annos *παίδευοίας* patriarcharum, in tam clara luce posita sint, ut nihil amplius desideretur.

CON-

Postremo, cum ad praesentem in-
terpretum venerit, leuere et leuiter
lectum iudicio, ea qua per est obler-
vante, submittit, et non debeat in-
terpretum de temporibus, ergo
chronologos LXX interpretum, et ratio
officiis inter textum Hebraicum et
textum Graecum, et inter textum
Graecum et inter textum, in tam
clara luce posita sunt, ut nihil amplius
debetur.

CONSPECTUS

TOTIUS

OPERIS.

REpertâ, ut modò dictum est,
origine Chronologiæ LXX inter-
pretum; sequitur opus ipsum, quod
in duas partes dividitur:

PARS PRIMA.

Pars prima, in qua fontes recludun-
tur, unde omnem nostram de tempo-
ribus doctrinam haufimus, constat VI
sectionibus.

In Sect. I. demonstramus quod
totum temporis intervallum, quod
effluxit à *creatione mundi* ad *Christum*
natum, comprehendat annos 5500. Di-
viditur

96 CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

viditur in vii periodos minores: *Prima*, à *creatione mundi* ad *Diluvium* continet annos 2256. *Secunda*, à *Diluvio* ad *vocationem Abrahami* comprehendit annos 1147, et subdividitur in annos 493, à *Diluvio* ad *defectionem Nembrodi*, A. M. 2749; in annos 40, à *defectione Nembrodi* ad *dispersionem gentium*, A. M. 2789; et in annos 714, à *dispersione gentium* ad *vocationem Abrahami*, A. M. 3403. *Tertia*, à *vocatione Abraham* ad *exitum filiorum Israel ex Ægypto*, A. M. 3833, continet annos 430. *Quarta*, ab *Exodo* ad *templum à Solomone fundatum* continet annos 591 et extenditur ad A. M. 4424; *Quinta*, à *templo fundato* ad *exidium ejus à Chaldæis*, A. M. 4894 continet annos 470. *Sexta*, ab *excidio templi* ad *solutam à Cyro captivitatem Babylonicam*, A. M. 4964, continet annos 70. *Septima*, subdividitur in *duas minores periodos*; quarum

rum prima, à templo secundo fundato, A. M. 4965, ad completam ejus extru-
ctionem, A. M. 5010, continet annos
46; altera, à templo secundo completo,
A. M. 5010, ad Christum natum, A.
M. 5500, continet annos 490. Hanc
igitur annorum 5500 periodum, nos
pro norma et regula, ad quam omnes
omnium aliarum gentium Epochæ et
periodi exigendæ sunt, assumimus.

IN Sect. II. recensemus tres series
regum Chaldeorum, Arabum, et Assy-
riorum: Prima constat septem regibus
Chaldaicis, qui imperarunt in Chaldaea
à dispersione gentium, A. M. 2790, ad
A. M. 3015, annis 215. Secunda,
sex regibus Arabicis, qui regnarunt in
Chaldaea, ab A. M. 3015, ad A. M.
3229, annis 214. Tertia, constat 41
regibus, qui regnarunt in Assyria, à
Belo, qui regnare cœpit A. M. 3229,
ad Sardanapalum, qui desit regnare
H A. M.

98 CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

A. M. 4687, annis 1459. *Summa* omnium conficit annos 1899; quos, si ordine disposueris ab anno mundi, 2789, quo *dispersio gentium* contigit, *casus Sardanapali* incidet in annum mundi 4687; et in annum 17 *Azariae regis Judæ*.

IN SECT. III. recensemus quatuor *satrapas* et quatuor *reges*, qui floruerunt in *Media*, à *casu Sardanapali*, A. M. 4688, ad *mortem Astyagis ultimi Medorum regis*, A. M. 4964, annis 276. Sed cum de *casu Sardanapali* et de *ortu imperii Medici sub Arbace* loquimur, cavendum est ne putemus *imperium Assyriorum* fuisse ab *Arbace* et *Belese deletum*, aut urbem *Ninum funditus excisam*. *Deliquium* quidem, sed non diutinum, passa est gloria *Assyriorum*; fugato rege, et direpta civitate; sed post aliquos annos *Assyrii* recuperarunt pristinum suum *splendorem* et *maiestatem*:

gestatem: uti constat ex rebus gestis regum illorum, qui, post casum *Sardana-pali*, multa et gravissima bella gerebant cum *regibus Judæ et Israelis*; quorumque memoria vix ullibi nunc extat nisi in *libris scripturæ sacræ*.

IN SECT. IV. recensemus *viginti reges Chaldæorum*, qui imperarunt in *Chaldæa* sive *Babylonia*, per 209 annos, à *Nabonassaro*, qui regnare cœpit A. M. 4756 usque ad *relegationem Nabonadii* ultimi eorum regis in *Caramaniam*, et captam à *Cyro Babylonem*, A. M. 4964.

ISTIS accedunt undecim *Persarum* reges; qui ab A. M. 4964, et ab anno *Cyri* apud *Babylonios* primo, ad mortem *Darii Codomanni* et initium *imperii Græcorum* sub auspiciis *ALEXANDRI MAGNI*, A. M. 5170, *imperium orientis* tenuere annis 215.

IN omnibus prædictis regum feriebus, nihil *mutamus*; nihil *addimus*; nihil *detrahimus*; nisi quod, sicubi *variantes lectiones* occurrant, illas solum pro veris admittimus, quæ cum *certissimis temporum characteribus* conveniunt. Quin et hoc est in primis observatione dignum: quod juxta canonem nostrum, à *dispersione gentium* A. M. 2790 ineunte, ad annum primum *Cyri*, A. M. 4965 ineunte, quo *soluta est captivitas* Judæorum, effluerint anni 2174: et si in unam summam colligas annos regum *Chaldæorum* 225, *Arabum* 214; *Assyriorum* 1459; et *Medorum* ad mortem *Astyagis* 276; eandem præcise conficies summam cum alterâ, scilicet annos 2174. Nihil jam dicam de aliis innumeris et inextricabilibus difficultatibus et *anachronismis*, quibus chronologi, nemine excepto, ab *Africano* ad
bunc

CONSPECTUS TOTIUS OPERIS. IOI
*bunc usque diem involverunt doctrinam
temporum per totum hoc intervallum;
sed præcipuè à casu Sardanapali usque
ad initium imperii Persarum.*

IN SECT. V. agimus de *annis* et
*epochis Græcorum, Sicyoniâ, Argivâ,
Atticâ et Olympiadum*: et ex *harmo-
nia et concordantia* earum cum anti-
quitatibus *Assyriorum et Ægyptiorum*,
constat quam accurate nos in alio
opusculo emendavimus *intervallum à
Trojâ captâ ad primam Olympiadem*;
dum, pro annis 408 plus minus ut alii,
nos eidem tribuimus tantum annos
342.

IN SECT. VI. agimus de *Cruce illa
Chronologorum*; nimirum de *Chronolo-
gia Ægyptiorum*: in cujus expositione
multi magni et præstantes viri, supe-
riori præsertim seculo, magna cum
laude et eruditione desudarunt. In

hac itaque sectione, multo prolixiores sumus quam in cæteris omnibus.

INQUIRENTI et animo utique multa mecum sollicitè volventi; num scilicet *Misraim*, *idem* fuerit cum *Mene*, an vero *diversus*? Et si *diversus*, quibus in locis, quove tempore singuli regnare cœperint? Quid denique intelligendum sit per immensas istas periodos 36525 et 33984 annorum in vetere *Ægyptiorum* chronico memoratas? Num pro commentitiis habendæ? An vero in veritate historica aliquo modo fundatæ? Suborta demum est mihi suspicio, nihil aliud per illas intelligi posse, nisi totidem *anni lunares*, sive *synodicae revolutiones lunæ*. Nam dato, quod verum tempus revolutionum *Solis* et *Lunæ*, in diebus, horis et minutis, nemini fuerit tam citò post diluvium, cognitum; nihil tamen obstat, quin omnes homines ab ipsis rerum

rerum initiis facile potuerint supputare numerum mensium *Lunarium*, qui effluxerant ab uno rege ad alium; et sic porro. Placuit itaque explorare quot annos *Ægyptios* 33984 et 36525 anni lunares confecerint? Sed mirum dictu! Posito anno caniculari *Ægyptiaco* dierum 365; et motu *Lunæ medio synodico* 29^d. 12^h. 44'. 3". ex minori periodo 33,984, prodierunt anni *Ægyptiaci caniculares* 2749: et ex majori numero 36525, prodierunt anni 2955. neglectis minutis aliquot horarum et minutorum.

QUARE, cum minor periodus annorum 2749 pertingat præcisè ad annum mundi, quo, secundum LXX interpretes, filii Noë defecerunt ab *Arphaxad* et turrim *Babylonicam* condere cœperint; cumque in confesso sit, quod *Misraim* fuerit conditor regni *Ægyptiorum*; quod tamen ille non

potuit occupare *ante dispersionem gentium*; hinc recte mihi visus sum concludere, quod *epocha regni Misraim et successorum ejus in Ægypto* cœperit ab *anno primo post dispersionem gentium*, hoc est, ab anno mundi, 2790 in-eunte.

CUMQUE observarem, quod *altera periodus annorum 36525* pertingeret *ad annum mundi 2955*; et quod non sit verisimile, illud *casu in chronicis Ægyptiorum adnotatum fuisse*; sed in *memoriam alicujus insignis eventus*; neque ullum majorem, aut memoriâ magis dignum reperire poteram; quam *expeditionem Menis ad interiores partes Ægypti, et conditas ab eo Memphisitarum et Thinnitarum dynastias*; nec non *regnum, quod apud Thebanos per multa secula floruit*; facile mihi persuaderi passus sum, quod anni regni *Menis*

CONSPECTUS TOTIUS OPERIS. 105

Menis in istis partibus ceperint supputari ab anno mundi 2956 ineunte.

His principiis positis; et collatis de-
mum annis regni *Misraim* et successorum ejus in *Ægypto* inferiori, usque ad *Concharem* 25^{tum} regem per annos 715 cum annis *Cynicis* 443 à *Mene*, ad *dynastiam* XVI veteris chronici, cum *dynastiis* *Manethonis*; et denique cum *laterculo* 38 regum *Thebanorum* *Eratosthenis*, non sine stupore observavi, quam pulchrè convenirent omnia; et cum se invicem; et cum *antiquitatibus veterum* *Assyriorum* et *Græcorum*; quin et, quod præcipuum est, cum *chronologia* LXX interpretum; hoc est, cum *antiquitatibus veterum* *Hebræorum*.

Ut paucis dicam: In hac sectione agimus de *antiquitatibus* *Ægyptiorum* ab origine gentis sub auspiciis *Misraim*, usque ad *desolationes* ejus per *Nabocollassarum*

lassarum, *sive* Nabuchodonosorum, Babyloniorum, et Cambysem Persarum regem. Inter alia agimus de *Mesiraim* et successoribus ejus, qui imperarunt in *Ægypto inferiore* in urbe *TANI*, per generationes 25, et annos 715, à dispersione gentium, A. M. 2790, ad A. M. 3505: de expeditione *Menis* ad partes superiores *Ægypti*, et condito ab eo regno *Thebano*, A. M. 2956; deque laterculo 38 regum, qui sibi invicem succedentes floruerunt in *Thebaide*, annis 1076: De ordine et successione xxx dynastiarum *Manethonis*; quarum octodecim primæ pariterè passu ambulabant cum temporibus regum *Thebanorum*.

DUM hæc meditabamur opportune occurrebat magna illa quæstio de peregrinatione filiorum *Israel* in *Ægypto*; num scilicet iidem fuerint cum illis pastores, qui subegerant *Ægyptum*?

manethon

An

An vero diversi? Re autem utrinque
 expensa; temporibusque tum *Hebrai-*
cis, tum *Ægyptiis* cum se invicem
 collatis, demonstramus; quod *reges*
pastores ex Arabia oriundi subegerint
 primo urbem *TANIM metropolim in-*
ferioris Ægypti, A. M. 3505; et dein
MEMPHIM, A. M. 3588: et quod te-
 nuerint istas regiones usque ad A. M.
 3691; quod anno mundi 3691, et
 sequentibus, *Aseth*, et filius ejus *A-*
mosis, duo primi reges *xviii^a* dynastiae
 expulerint *reges pastores ex Ægypto* et
 avita regna recuperarint: Quod *Jo-*
seph an. æt. 17 venditus et abductus
 fuerit in *Ægyptum* A. M. 3596 anno-
 que 9 *Salatis* post subactam ab eo
Memphim; quod *Jacob* cum familia
 sua descenderit in *Ægyptum*, A. M.
 3618, annoque 16 regni *Bæonis Se-*
cundi xvii dynastiae regis; quod *Israelitæ*
 habitarint in *Ægypto*, sub regibus *pa-*
storibus annis 74, viz. à descensu
 Jacob,

108 CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

Jacob, A. M. 3618, usque ad *expulsionem pastorum*, A. M. 3691; quo toto tempore *Israelitæ* in magna pace, prosperitate, et honore vitam ducebant; et denique quod *persecutio Israelitarum* sub regibus *indigenis* *Ægypti* cœperit, paulo ante *nativitatem* *Moyfis*, sub finem regni *Chebronis tertii*, aut sub *initium* *Amenophis* quarti *xviii* *dynastiæ* regis; circa annum mundi 3750; quæ duravit usque ad annum ultimum *Misphragmuthosis septimi ejusdem dynastiæ* regis, qui periit in *mari rubro*, A. M. 3833.

PORRO, ut persequar sequelam temporum; demonstramus quod *Amenophis* ultimus *xviii* *dynastiæ* rex, bello cum *Amuthantheo* ultimo *Thebanorum* rege feliciter gesto, *Thebaidem* sibi subjecerit, illamque regno suo adjunxerit; quod *Sethos*, *Sethosis*, sive *SESOSTRIS* filius *Amenophis*, et primus *xix* *dynastiæ*

si rex regiam sedem transtulerit à *Memphi* ad *Thebas*; quæ paulo ante *Diospolis magnæ* nomen obtinuerat; quod hic sit ille magnus *Sesostris* (cujus frater fuit *Danaus*) qui subegit *Æthiopiam*, *Asiam*, et aliquam partem *Europæ*; et coloniam *Ægyptiorum* reliquit in *Colchide* ad oram orientalem ponti *Euxini*, trecentis circiter annis ante bellum *Trojanum*; quod *Pyramides* conditæ fuerint sub regibus xx dynastiæ; quorum tanta fuit tyrannis et insolens dominatio, ut populus defecerit ab eis ad *Æthiops* circa tempora belli *Trojani*, *Davidis* et *Solomonis*; quod *Sesacus*, qui anno 5 *Rehoboam* invasit *Judæam* et spoliavit templum *Hierosolymitanum*, quemque plerique recentiorum chronologorum immanissimo parachronismo quingentorum annorum confundunt cum magno *Sesostre*, non erat gente *Ægyptius*, sed *Æthiops*; quod *Ægyptus*, magna ex parte, subdita fuerit *Æthiopibus*,

410 CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

Æthiopibus, à temporibus *Solomonis* usque ad tempora *Manassis* regis *Judæ*, per annos plus minus *quadringentos*; et denique, quod *Tearco*, sive *Tharaca* *Æthiops*, postquam regnaverat in *Ægypto* 50 annis, *heroico plane animo* sese subduxerit in patriam suam: *Ægyptii* vero *Dodecarchiam* instituerint; cui successit *Psammitichus*; qui primus liberiores quam ante *Græcis* cum *Ægyptiis* aperuit intercursum, magno utrinque commodo.

POSTREMO, collatis cum seinvicem temporibus regum, qui imperarunt in *Assyria*, *Media*, *Babylonia*, *Persia*, et *Judæa*, à casu *Sardanapali* ad solutam à *Cyro* captivitatem *Babylonicam*; demonstramus quod *Nabonassar* diversus fuerit tum à *Bellase* *Babylonio*, tum à *Salmanasare* *Assyrio*: Quod *Arphaxad* apud authorem libri *Judith*, idem fuerit cum *Dejoc* quinto ab *Arbace* *Medorum*

CONSPECTUS TOTIUS OPERIS. III

dorum prætoris; et quod Nabuchodonosor quocum bellum gessit, fuerit Esarhad-don rex Assyriæ, vel filius et successor ejus; quod imperium Assyriorum fuerit eversum, et urbs Ninus funditus excisa per Phraontem Medum et Nabopolassarem Babylonium circa A. M. 4877; quod Nabopolassar, qui et Nabuchodonosor, invaserit Judæam anno 4. Jehoiakim regis Judæ; civitatem et templum diripuerit, et regi tributum imperarit; quod idem A. M. 4894, annoque undecimo Zedechiæ [c], civitatem sanctam expugnavit, templum Dei incenderit; regem et populum abduxerit in Babyloniam; ubi servierunt regi et filiis ejus, donec imperaret rex Persarum, et compleretur sermo domini ex ore Jeremiæ, et celebraret terra sabbata sua; nam omnibus diebus desolationis egit sabbatum usque dum complerentur septuaginta anni; quod Nabocolassar, sive Nabuchodono-

[c] 2 Chron. c. xxxvi. v. 17—20.

112 CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

for II, filius *Nabopolassari*, post multas urbes expugnatas, multasque gentes devictas, tandem provocarit Medos ad bellum sibi inferendum; quod *Medi*, ducibus *Astyage*, five *Dario Medo* (*Danielis*) et *Cyro* Persarum rege, *Babyloniam* obsederint, urbem astu ceperint, et regem (*Nabuchodonosorum* alias *Beltassarem* *Dan. c. v. v. 30.*) occiderint, et *Darius Medus*, is est *Astyages*, successerit in regnum *Chaldaeorum*; et denique, quod *Astyages* paulo post restituerit regnum *Chaldaeorum* *Evilmeradocho*, filio defuncti regis; ipse vero cum *Cyro* et *Daniele* reversus sit in *Mediam*.

P A R S

CONSPECTUS

TOTIUS

O P E R I S.

PARS SECUNDA.

SECUNDA pars continet *canonem nostrum generalem et harmonicum temporum*. Incipit à *creatione mundi*; et decurrit per annos expansos à *dispersione gentium* usque ad *mortem Astyagis* et *initium imperii Persarum sub Cyro*; et deinde ad **CHRISTUM NATUM**, per *Olympiades*, annos *urbis Romæ*, et *canonem regum mathematicum Ptolemæi*. Constat pluribus vel paucioribus laterculis, pro numero gentium vel populorum qui floruerunt uno eodemque tempore in *Asia*, *Æ-*

I

gypto,

II4 CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

gypto, et Europa. Laterculus primus et principalis dicatur annis mundi: Componitur partim ex annis παλαιογρονίας patriarcharum à creatione ad nativitatem Abrahami secundum calculos LXX interpretum; et partim ex antiquitatibus Judæorum à nativitate Abrahami usque ad solutam à Cyro captivitatem Babylonicam secundum calculos Josephi. Secundus assignatur patriarchis, iudicibus, regibus, anarchiis, et captivitatibus Judæorum, secundum calculos LXX interpretum et Josephi. Tertius tribuitur regibus Chaldæorum, Assyriorum et Medorum, qui sibi invicem successerunt à dispersione gentium ad finem imperii Persarum. Quartus tribuitur regibus, qui floruerunt in Ægypto ab adventu Mestraim ad mortem Amasis et subactam à Cambyse Ægyptum: Sub hoc comprehenditur regnum Misraim et successorum ejus in Ægypto inferiori per 25 generationes et

CONSPECTUS TOTIUS OPERIS. 115
et septingentos et quindecim annos; *reges Thebani à Mene oriundi; regnum pa-*
storum in Ægypto; dynastiæ Manetho-
nis; peregrinatio filiorum Israel in eadem
regione; res gestæ magni Sesostris; obe-
liscorum ortus; pyramidum constructio;
defectiones Ægyptiorum ad Æthiopes;
et denique liberatio eorum à iugo *Æ-*
thiopum sub *duodecim* regibus, *Psamme-*
richo, &c. *Quintus* tribuitur regibus,
qui, post defectionem *Arbaces* et *Bel-*
lasis ab *Assyriis*, regnarunt in *Babylonia*
ab initio regni *Nabonassari* ad rele-
gationem *Nabonadii* in *Caramaniam* et
initium imperii *Persarum* sub *Cyro* per
20 generationes et 209 annos. His
etiam et alii laterculi pro re nata sunt
additi, ut *laterculus* regum *Lydiæ*, à
Gyge ad *Cræsum* et *captas* à *Cyro* *Sardes*;
æra Sicyoniorum ab *Ægialeo*; *Argivo-*
rum ab *Inacho*; et *Atheniensium* à *Ce-*
crope. Hæc autem omnia ita dispo-
suimus, ut quovis tempore dato, qui-

116. CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

libet oculari inspectione videre possit, quinam in singulis gentibus rerum gubernacula tenuere. Ad maiorem denique omnium illustrationem placuit non modo notas et auctoritates ex probatissimis scriptoribus passim addere; sed et dissertatiunculas nonnullas, ubi utiles aut necessariae videbantur, interserere.

CUM autem primus et principalis laterculus canonis nostri, ad quem reliqui omnes referuntur, compositus sit ex *calculis LXX interpretum, Josephi*, et canonis regum mathematici, ad præstantiam et harmoniam ejus cum antiquitatibus aliarum gentium demonstrandam, tribus potissimum utimur argumentorum generibus; *Synchronismis regum, intervallis temporum, et observationibus cœlestibus.*

I. PER

I. PER SYNCHRONISMOS demonstramus quàm pulchrè convenient antiquitates Hebræorum cum vetustissimis monumentis historicis gentium.

EXEMPLI GRATIA.

SYNCHRONISMUS 1. *Misraim* sive *Mestraim* primus *Ægyptiorum* rex, teste *Syncello*, erat *Nembrodo*, non solum contemporaneus, sed et in impio turris *Babylonicæ* opere *Socius*, et Συεργός.

SYNCHRON. 2. Ex traditionibus *Hebraicis* scribit R. *David Gantz* [d], quod *Belus* primus *Assyriorum* rex floruerit tempore *Nachor*. Sed juxta rationes nostras constat quod *Belus* regnare cœperit A. M. 3229, qui fuit etiam vitæ *Nachor* annus sexagesimus primus.

[d] Chronolog. p. 163.

SYNCHRON. 3. Scribit *Syncellus* [e], quod *Ægialeus* primus *Sicyoniorum* rex *Beli* *Ninique* temporibus floruerit in *Græcia*, et quod fideliora historiarum monumenta eundem *Nachor* et *Tharæ* coætaneum fuisse declaraverint. *Ægialeus* autem, secundum rationes nostras, regnare cœpit A. M. 3253, anno *Beli* 25; vivere desiit, A. M. 3304, anno *Nini* 21°; annoque *Tharæ* 47mo.

SYNCHRON. 4. Refert *Eusebius* [f], quod *Tharæ* anno 28vo, *Assyriorum* rex primus, *Belus* mortuus sit, quem *ASSYRII DEUM* nominaverunt, et alii *Saturnum*, atque filio suo regnum tradiderit. Secundum rationes nostras annus 28^{vus} vitæ *Tharæ* convenit cum A. M. 3285; et *Ninus* regnare cœpit A. M. 3284, uno circiter anno ante mortem patris.

[e] Chronogr. p. 97.

[f] Chron. l. i. p. 9.

SYNCHRON. 5. Cuncti, teste *Syn-
cello* [g], statuunt primum *Abrahami*
annum in *Nini* secundi *Assyriorum* re-
gis annum 44 incidisse. *Ninus* reg-
nare cœpit A. M. 3284; *Abraham* na-
tus est A. M. 3328; annoque regni
Nini 44to.

SYNCHRON. 6. Idem testatur [b];
quod *Abraham* natus sit anno 24to
(non anno x, ut nunc legitur, sed an-
no x^o) regis *Europis* *Sicyniorum* regis
secundi. *Europs* regnare cœpit A. M.
3305; et *Abraham* natus est, A. M.
3328.

SYNCHRON. 7. R. *David Gantz* [i],
qui multas easque vetustissimas tradi-
tiones conservavit, scribit quod *Semi-
ramis* regnare cœperit in *Babylonia*,

[g] Chronogr. p. 125.

[b] Ib. p. 102.

[i] Chronolog. p. 163.

120 CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

anno decimo vitæ *Abrahami*, quod à vero non aberrat nisi uno, aut ad summum duobus annis.

SYNCHRON. 8. *Syncellus* testatur [k], quod *RAMESSEMENO* vigesimus secundus *Tanitarum* rex, esset idem ille *PHARAO*, ad quem *Abraham*, tempore famis in terra *Canaan*, descendit in *Ægyptum*; et quem flagellavit dominus plagis maximis, et domum ejus, propter *Sarai* uxorem ejus. Conveniunt tempora: *Ramessemeno* enim regnare cœpit in *Ægypto*, A. M. 3412; et *Abraham* descendit in *Ægyptum* eodem circiter tempore.

SYNCHRON. 9. Idem refert [l], quod *INACHUS*, *Argivorum* rex primus, regnarit *Argis Biscalii* sive *Achalei Assyriorum* regis decimi tertii tempore, annoque imperii *Assyriorum* 476. Et quod

[k] Chronogr. p. 102.

[l] lb. 124.

CONSPECTUS TOTIUS OPERIS. 121

Plemmius eodem tempore *Sicyoniis* imperarit, quæ apprimè conveniunt cum rationibus nostris. Nam si à *Belo* supputaveris annos 476, pervenies ad A. M. 3705; qui fuit annus *Achalii* tertius; *Plemmei* vigesimus, et *Inachi* sextus.

SYNCHRON. IO. *Tatianus* auctor est [m], quod *Amosis* secundus decimæ octavæ dynastiæ rex floruerit tempore *Inachi* primi *Argivorum* regis. *Amosis* autem juxta rationes nostras regnare cœpit, A. M. 3711, annoque *Inachi* duodecimo; regnavit annis 26, et mortuus est anno regni *Inachi* 37mo. Idem testatur *Ptolemæus Mendesium* et *Apion* apud *Euseb. præp. Evang. lib. x. c. xi.*

SYNCHRON. II. Anno *Inachi* 41mo, inquit *Syncellus* [n], *Affyriis* imperabat *Sphærus*; et *Sicyoniis* *Orthoplis* conveniunt tempora: Nam annus 41^{mus}

[m] Contra Græc. p. 171. [n] Chronogr. p. 68.
Inachi

122 CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

Inachi incidit in annum mundi 3740 ;
Sphærus regnare cœpit 3725 et reg-
navit annos 25 ; *Orthopolis* regnare
cœpit A. M. 3731, et regnavit annos
63.

SYNCHRON. 12. Secundum sanctum
Augustinum [o] ; *Moyſes* eduxit *Israelitas*
ex *Ægypto*, cum apud *Aſſyrios* regna-
ret *Aſcatides*. Idem refert *R. Da-*
vid Gantz (p). *Eusebius* in canone
Chron. [q] diſertè ſcribit, quod anno
8° *Aſcatidis* *Moyſes* octogefimum agens
annum *Israelitas* eduxerit ex *Ægypto*.
Annius Viterbiensis ex fragmentis *Be-*
roſi pariter tradit, quod anno 8° *Aſ-*
catidis, *Canchres*, alias *Miſphragmu-*
thoſis, victus *Hebræorum* magica periit
in mari. Hic mirabilis *Synchroniſmus*,
quem in aliorum omnium chronolo-

[o] De Civit. Dei, lib. xviii. c. xi. [p] Chron.
p. 166. [q] Ad Num. 505.

giis frustra quæras, accurate convenit cum calculis nostris.

SYNCHRON. 13. Polemo ὁ περιμνήτης[r], teste *Julio Africano* apud *Eusebium*, et *Syncellum*[s], qui floruit sub *Ptolemæo Epiphane*, libro *Græcarum* historiarum primo, refert, quod *Apidis* (qui et *Inachus* à *Græcis* scriptoribus appellatus est, si *Origeni* [t] fides habenda sit) *Phoronei* filii tempore, exercitus *Ægyptiaci* pars sese ab *Ægypto* subduxerit, atque in *Palæstina*, quam *Syriam* vocant, haud procul ab *Arabia* confederit; illos nimirum ipsos intelligens, qui, *MOYSE DUCE*, profecti sunt, quod cum calculis nostris optime convenit; nam *Apis* sive *Inachus junior*, tertius *Argivorum* rex, regnare cœpit A. M. 3810; *Moses* vero eduxit

[r] Præp. Evang. l. x. c. x. [s] Chronogr.
p. 64. [t] Contr. Celsum. lib. iv.

124 CONSPECTUS TOTIUS OPERIS,

Israelitas ex *Ægypto*, A. M. 3833,
annoque regni *Apidis* 24to.

SYNCHRON. 14. *Belochus Assyriorum*
rex decimus nonus, inquit R. *David*
Gantz [u], et *Baleatores* ejus successor
floruerunt in *Assyria* eodem tempore
quo *Othniel* judicavit *Israelitas*: Con-
veniunt tempora cum nostris rationibus:
Belochus regnare cœpit in *Assyria* A.
M. 3908, et regnavit annis 25, *Othniel*
cœpit judicare *Israelitas*, A. M. 3915,
et judicavit eos annis 40; et *Balea-*
tores regnare cœpit in *Assyria*, A. M.
3933, et regnavit annis 30.

SYNCHRON. 15. Juxta *Africanum*
apud *Syncellum* [x], diluvium *Deuca-*
lionis incidit in annum 70^{mum} AOD:
Juxta *Clementem Alexandrinum* [y],
eadem inundatio incidit in tempora

[u] Chronol. p. 166. [x] Chronogr. p.
154. [y] Strom. i. p. 380.

CONSPECTUS TOTIUS OPERIS. 125

Grotopi Argivorum regis octavi; juxta calculos nostros, septuagesimus annus AOD convenit cum A. M. 4043; qui fuit annus quartus regni *Grotopi*.

SYNCHRON. 16. *Eusebius* [z] auctor est, quod *Cadmus*, *Debora*, et *Baruch* una eademque ætate floruerint; *Debora* autem et *Baruch* summam in *Israelitas* potestatem obtinuerunt, A. M. 4073: Juxta marmora *Oxoniensia*, *Cadmus* *Cadmæam*, vel *Thebas*, in *Bœotia* condidit anno *Amphictyonis* 5°, hoc est, A. M. 4077.

SYNCHRON. 17. R. *Azarias*, auctor libri *Meor Enaim*, scribit, quod *Troja* excisa fuerit tempore *DAVID* regis *Israelis*. Quod optime convenit cum rationibus nostris: Nam *David* cœpit regnare, A. M. 4380; et *Troja* capta fuit, A. M. 4386.

[z] In Græcis, p. 693.

SYNCHRON.

SYNCHRON. 18. *Diodorus Siculus* testatur [a] quod, *Teutamo* in *Asia* regnante, *Græci*, imperatore *Agamemnone*, *Trojam* impetiti sunt, cum plus mille annis *Assyrii* imperium *Asiæ* obtinuissent. Isti autem temporum characteres cum nemine conveniunt nisi cum *Teutamo* sive *Teutane* trigesimo tertio *Assyriorum* rege, qui regnare cœpit A. M. 4375, et cujus anno 12mo, capta fuit *Troja*, annoque mundi 4386.

SYNCHRON. 19. *R. David Gantz* [b] tradit quod *Sardanapalus* quadragesimus primus *Assyriorum* rex imperarit in *Assyria* tempore *UZZIÆ* regis *Judææ*. Conveniunt tempora: Nam A. M. 4673, *Azariah* sive *Uzzias* regnare cœpit in *Judæa*, et *Sardanapalus* in *Assyria*.

[a] Biblioth. lib. ii. p. 77.
p. 169.

[b] Chronogr.

SYNCHRON. 20. *Eusebius* in *Græcis* [c] refert quod κατὰ τὸν Ἀρίφωνα ἢ τῶν Ἀσσυρίων κατελύθη Ἀρχὴ, καὶ Σαρδανάπαλος ἀνέστη, ὥς πάντες συμφωνῶσι. Cum *Eusebio* convenit *Syncellus* [d] κατὰ τὸν τῆτον τὸν Ἀρίφωνα ἢ πῶν Ἀσσυρίων κατελύθη Ἀρχὴ, ὥς πάντες συμφωνῶσι. i. e. Hujus Aripbonis tempore, regnum Assyriorum dissolutum, et Sardanapalus Assyriorum excidit imperio, ut omnes historici consentiunt. Quod optime convenit cum calculis nostris : Nam Sardanapalus et Aripbon regnare cœperunt uno eodemque tempore; nempe, A. M. 4673, ille in Nineve, hic vero Athenis; regnavitque Sardanapalus ad annum usque Aripbonis decimum quintum.

SYNCHRON. 21. Ex scriptura sacra constat, quod *Ezechiab* rex *Judæ*, Sal-

[c] Ἱερὸν Καν. Ν°. εμξ.

[d] Chronogr. p. 187.

loup

I

manasar

128 CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

manasar rex *Assyriæ*, et *Tirbaka Æthiops* rex *Ægypti* iisdem temporibus regnarint in *Judæa*, *Assyria*, et *Ægypto*. Idem pariter demonstratur ex canone nostro.

SYNCHRON. 22. *Diodorus Siculus* [e] testatur quod *Cyaxares*, sive *Dejoces*, primus post casum *Sardanapali Medorum* rex, vir iustitia insignis, à *Medis* ad regnum evectus fuerit anno secundo *Olympiadis decimi septimi*: Sed secundum rationes nostras idem regnum *Medorum* obtinuit anno 2do *Olympiadis* 18^{ve} *Diodorus* forte scripsit *Ολ. ιη*, non *ιζ*: Sed utcunque hoc sit, non discrepat à nobis plus quam 4 annos.

SYNCHRON. 23. *Diodorus*, *Thallus*, *Castor*, *Polybius*, et *Phlegon*, uno ore tradunt quod *Cyrus Persicum* regnum obtinuerit, cum *Olympias* ageretur LV.

[e] Biblioth. 1. ii. p. 84.

quod

CONSPPECTUS TOTIUS OPERIS. 129

quod optime convenit cum calculis nostris. Perperam autem multi eruditissimi viri statuunt *hoc* CYRI initium convenire cum anno solutæ à Cyro Judæorum captivitatis *Babylonicæ*: cum tamen *hanc* ille anteverterat annis 21e.

SYNCHRON. 24. Juxta *Herodotum*, GROESUS à CYRO captus fuit anno regni sui decimo quarto; juxta *Eusebium* Cræsus à CYRO captus est anno primo Olymp. LVIII; juxta marmora *Oxonienſia* Cræsus à CYRO captus est,

[e] Absque cāhone *Babylonico*, inquit Clariss. Marshamus primus Cyri annus nobis non magis notus esset, quā veteribus, quorum chronologia sacra (utpote fundamentum habens initium Cyri) tota est *deportationis Judæicæ* *αποχρεονισµὸς* vitiata. Illi enim *Judæos* anno primo Olymp. LV. rediisse putarunt. Cyrus autem anno primo regni *Babylonici*, anno *Nabonnassari* 210, anno 3 Olymp. LX. *Judæis* reditum in patriam edicto concessit. Hæc *Marſhamus*, Chron. Can. p. 586; in cæteris erravit et ipse, ut suo loco probabitur.

K

anno

130 CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

anno 25to ante regnum *Darii Hystaspis filii*. Hæc autem omnia conveniunt ad amissim cum calculis nostris. Atque hæc impræsentiarum de *Synchronismis* sufficiant.

II. Ex *intervallis temporum*, quæ intercefferunt inter reges, hujus aut illius gentis, et hunc vel illum regem, qui longo post tempore regnavit in eadem, vel in alia aliqua gente demonstratur *præstantia* et *harmonia canonis nostri* cum antiquissimis monumentis historicis istarum gentium.

EXEMPLI GRATIA.

INTERVALLUM I. Juxta doctrinam veteris *Ægyptiorum* chronici apud Syn-
cellum [g] effluxerunt à *creatione mundi* ad *Menem* regni *Thebæorum* condi-
torem anni 2955; à *Mene* ad *initium*

[g] Chronogr. p. 51.

CONSPPECTUS TOTIUS OPERIS. 131

xvi dynastiæ, anni *Cynici Cycli* 4433
ab initio xvi dynastiæ, ad initium xvii
dynastiæ regum *pastorum* qui subege-
runt *Memphim*, anni 190; et ab initio
xvii dynastiæ *pastorum* ad expulsionem
eorum ex *Ægypto*, anni 103. Ista
autem quatuor summæ conficiunt annos
3691, quot nempe effluxerant à crea-
tione mundi ad expulsionem *pastorum* ex
Ægypto. Cum his autem convenit
calculus LXX interpretum; et *Deme-
trius* apud *Eusebium* [b] qui supputat
à creatione mundi ad descensum *Jacobi*
cum familia sua in *Ægyptum* annos
3618. Nam annus mundi 3618 in-
cidit in annum regni *Bæonis* secundi
dynastiæ xvi^{mæ} regis decimum sex-
tum.

INTERVALLUM 2. *Manetho* apud
Josephum [i] supputat annos 393, ab

[b] Præp. Evang. lib. ix. c. xxi; [i] Contr.
Apton. l. i. § xvi.

132 CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

expulsione pastorum ex Ægypto ad regnum Danai apud Argivos, anni autem 393 additi ad A. M. 3691, quo pastores expulsi fuerunt ex Ægypto, nos deducunt ad annum mundi 4084, ad eundem scilicet annum quo, juxta calculos LXX interpretum, et Græcorum scriptorum Danaus regnare cœpit Argis.

INTERVALLUM 3. Juxta *marmora Oxoniensia*, ab initio regni *Danai apud Argivos*, ad *TROJAM à Græcis captam*, effluxerunt anni 302: Hi autem additi ad annum mundi 4084, quo *Danaus regnare cœpit Argis* conficiunt annos 4386; sed juxta rationes nostras, annus mundi 4386 convenit cum anno 7mo regni *David regis Israelis* [k]; et cum anno mundi, quo capta fuit *Troja*.

[k] Vide *Synchronism. 17^{mum} supra.*

IN-

INTERVALLUM 4. *Eratosthenes* in laterculo suo 38 regum *Thebæorum*, supputat à *Mene* ad *Amuthantheum* annos 1076. Juxta doctrinam veteris *Ægyptiorum chronici*, ab initio dynastiarum ad initium xvi dynastiæ, effluxerunt anni 443; ab initio xvi dynastiæ ad initium xvii dynastiæ anni 190; ab initio xvii dynastiæ ad initium xviii dynastiæ, anni 103; et ab initio xviii dynastiæ ad initium xix dynastiæ anni 348, Istæ autem quatuor summæ conficiunt annos 1084. Pari itaque passu ambulavit regnum *Thebanum* à *Mene* conditum cum primis octodecim dynastiis *Ægyptiorum* per annos 1076; quibus elapsis, transiit regnum *Thebanum*, jurene belli an sanguinis incertum, ad *Amenophim* ultimum xviii dynastiæ regem; sub quo tota *Ægyptus*, tam superior quam inferior, in unam coaluit monarchiam.

134 CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

Hæc autem omnia pulchrè conveniunt et cum se invicem et cum calculis nostris.

INTERVALLUM 5. Triopæ seculo, inquit *Tatianus* [l], qui fuit septimus ab *Inacho*, vixit *Prometheus* et *Epimetheus*, et *Atlas*, et *Cecrops*. *Cecrope Athenis* regnante, inquit *Eusebius* [m] *Jovem à Cecrope Deum* appellatum esse ferunt, cum nequaquam inter homines id antea nominis habuisset. Ab eodem postmodum primum *Athenis* excitam aram, primumque *Minervæ* figuram conflatum et positum fuisse; ὥς ἔδδ' ἐν τῶν ἐκ παλαιῶν ὑπαρχόντων. Μετὰ δὲ τῶτον καὶ οἱ παρ' Ἑλλήσι θεοὶ πάντες γενεαλογεῖνται, Auctor *marmarum Oxoniensium* supputat à *Cecrope* ad *Danaum* annos 71; et ab eodem *Cecrope* ad *Trojam captam* annos 373.

[l] Contr. Græc. p. 172.
Evang. l. x. c. ix.

[m] Præp.

Hæc

CONSPECTUS TOTIUS OPERIS, 135

Hæc autem supputatio convenit cum rationibus nostris: Nam ab anno mundi 4913, quo *Cecrops* regnare cœpit *Athenis*, ad A. M. 4386, quo *Troja* capta fuit, intercedunt anni 373 præcisè.

INTERVALLUM 6. *Manetho* apud *Josephum* [n] testatur, “ Quod *Ramesse*, *Sethosis*, (aliis *Sesoosis* et *Sesostris*) *Amenophi* patri suo (et ultimo *xviii* dynastiæ regi) successerit in monarchiam *Ægyptiorum*; quod plurimas copias habuerit equestres et navales; quod *Armam* sive *Danaum* fratrem suum procuratorem *Ægypti* constituerit; quod *Cyprum* et *Phœnicem*, rursusque in *Assyrios* et *Medos* expeditione susceptâ, universos, alios quidem ferro, alios sine pugna magnæ suæ potestatis terrore sibi subjugarit atque prospero rerum successu

[n] Contr. Apion. l. i. § xv.

136 CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

“valde elatus, aliquanto audacius
 “progressus fit, orientales urbes et
 “provincias subvertendo,” &c. “*Ta-*
 “*tianus* refert [o] quod *Minos*, qui in
 “omni genere sapientiæ excellere
 “visus est, sub *Lyncæo* qui post *Dana-*
 “*um* regnavit *Argis*, undecima post
 “*Inachum* ætate, floruerit; *Aristoteles*
 “*philosophus* auctor est [p], quod πολλὸν
 “ὑπερτείνει τοῖς χρόνοις τὴν ΜΙΝΩ βα-
 “σιλείαν ΣΕΣΩΣΤΡΙΟΣ. Quod reg-
 “num *Sesostris* multis annis antecesserit
 “regnum *Minois*. Conveniunt hæc
 testimonia cum seinvicem; conveniunt
 cum nostris calculis; *Sesostris* enim
 fuit rex primus xix dynastiæ, et reg-
 nare cœpit A.M. 4040; annis 94
 ante *Lyncæum*, cujus tempore floruit
Minos; annisque ante *Trojam* captam
 346. Videant itaque eruditi, si placet,
 quam bellè illi supputant tempora,

[o] Contr. Græc. p. 174. [p] Polit. l. vii.
 c. x.

qui

CONSPECTUS TOTIUS OPERIS. 137

qui res gestas SESOSTRIS, annorum circi-
ter quingentorum μεταχρονίω, referunt
ad SESACUM, qui tempore REHOBOAMI
regis Judæ invasit JUDÆAM et TEM-
PLUM HIEROSOLYMITANUM spoliavit.

INTERVALLUM 7. Annus primus
Arbaxis primi post casum Sardanapali
Medorum præfecti convenit cum anno
mundi 4688; Astyages, qui et Syn-
cello [q] Darius Medus appellatur.
Mortuus est anno mundi 4964, anno
æræ Nab. 209 annoque primo Olymp.
LX: Annoque sequenti, CYRO Baby-
lone regnante, soluta est septuagenaria
Judæorum captivitas. Quare, ab an-
no mundi 4688 ad A. M. 4964, ef-
fluxerunt anni 276. Ctesia autem et
Diodoro hoc intervallum comprehendit
annos 282; Eusebio, 259; Syncello et
Goaro ejus interpreti, 276 [r]. Cal-

[q] Chronogr. p. 231.

[r] Vid. Cl. Mar-
sham. Chron. Can. p. 490—498.

138 CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

culo Syncelli sic correcto nos accedimus; quippe qui accurate convenit cum rationibus nostris. Præterea, cum tempora primorum quatuor procuratorum *Medie* apud *Syncellum*; ab *Arbace* nempe, qui *Medis* libertatem primus asseruit A. M. 4688 ad *Dejotem*, qui tyrannidem apud eosdem prius exercuit A. M. 4796 conficiunt annos 108, et conveniunt cum calculis nostris; necessario sequitur, quod anni quatuor posteriorum regum, à *Dejote* ad mortem *Astyagis* A. M. 4964, non potuerint excedere annos 168; et proinde quod *Goarus* recte emendavit *Syncellum*, adscribendo *Pbraorti* non annos 51, sed, annos 44 tantum.

Hac autem data occasione; nescio an intactum præterire debeam locum illum apud *Herodotum*, ubi satis clarè loquitur de *Medorum* defectione ab *Assyriis*;

Affyrus, et tamen de ejus sensu insigniter hallucinati sunt multi eruditissimi viri. Ἀσσυρίων ἀρχόντων τῆς ἀνω Ἀσίης ἐπ' ἕτερά εἰκοσι καὶ πενταχόσια, inquit *Herodotus* [s], πρῶτος ἀπ' αὐτῶν Μῆδοι ἠέξαντο ἀνίστασθαι, &c. i. e. "Quum *Affyrus* annis quingentis et viginti *Afiam* superiorem (in qua *Media* sita erat) sibi subiectam tenuissent, primi *Medi* ab ipsis deficere cœperunt, qui cum *Affyriis* pro libertate præliati, strenue se gesserunt: Excussoque servitutis iugo in libertatem sese asseruerunt, post quos et aliae nationes idem fecerunt quod et *Medi*. Cæterum cum jam omnes per totam regionem propriis uterentur legibus, hac demum occasione rursus tyrannidi subiecti fuerunt. Fuit apud *Medos* vir sapiens, cui nomen erat *Dejoces*, qui cum ad tyrannidem aspiraret, hujusmodi quædam excogitavit, &c." Jam vero, in

[s] Lib. i. § xcv.

hoc

hoc loco HERODOTUS satis clare loquitur de triplice Medorum statu; prætereaque nihil: Scilicet, de statu Medorum sub jugo Assyriorum annis 520; de statu eorum libero post excussum Assyriorum jugum; et de statu eorum regio sub Dejoce et successoribus ejus; de epocha autem imperii Assyriorum aut de temporibus Beli vel Nini ne verbum quidem. Sed quid ad hæc magnus Usserius? quid Clariss. Marshamus? Usserius in Annal. Vet. et Nov. Test. ad A. M. 3257 (ut et ante ad A. M. 2737) de defectione Medorum sub Arbace agens, sic demum concludit: "*Atque ita ASSYRIORUM imperium destructum est: postquam à NINI initio superiorem Asiam annis 520, (ut in lib. i. c. xcv. docet Herodotus) obtinuissent:*" Marshamus de regibus Assyriæ juxta Herodotum

[t] Annal. Vet. et Nov. Test. ad A. M. 3257.

agens

agens [u], verba *Herodoti* sic vertit,
 “ *Quum Assyrii superiori Asiæ impe-*
 “ *rassent annis 520 Medi primi ab ipsis*
 “ *deficere cæperunt, et paulo post;*
 “ *primi ab Assyriis defecerunt Medi, et*
 “ *in libertatem sese asseruerunt, post quos*
 “ *idem fecerunt alii.*” Dein ipse subdit:
 “ Concesso tamen *Medorum* initio,
 “ constat de *Assyriorum* epocha, juxta
 “ *Herodotum.*” Porro, idem [x] cum
 ad reges *Mediæ* venit, de illis sic lo-
 quitur: “ *Herodotus Medorum* histo-
 “ riam breviter et dilucidè narrat.
 “ Dicit, illos ab *Assyriis* (qui impe-
 “ rassent *Asiæ* annis 520) defecisse, et
 “ *Dejocem* (novi regni auctorem) *Ecba-*
 “ *tana* condidisse.” His autem u-
 trinque expensis; judicent eruditi
 quantum valeat hoc testimonium *He-*
rodoti ad novitatem imperii *Assyriorum*
 stabiliendam!

[u] Chron. Can. p. 489. [x] lb. p. 490.

142 CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

INTERVALLUM 8. *Iosephus* supputat à vocatione *Abrahami* ad *Exodum* annos 430; ab *Exodo* ad *Templum à Solomone fundatum* annos 591; à templo fundato ad *captivitatem Babylonicam* et *templum incensum* annos 470; et à templo incenso ad *solutam à CYRO captivitatem Babylonicam* annos LXX. Hæc intervalla cum calculis nostris conveniunt.

INTERVALLUM 9. *Jeremiab* propheta [y], anno 4 regni *Jeboiakim* regis *Juda*, annoque primo *Nabuchodonosori* regis *Babylonis* vaticinatus est de omni populo *Juda*, et de omnibus gentibus vicinis, quod servirent regi *Babylonis* annis LXX. Idem postea de eadem servitute agens, sic vaticinatus est [z]: ego dedi omnes terras istas in manu *Nabachodonosori* regis *Babylonis* servi

[y] Cap. xxv. v. 1, 2.

[z] Cap. xxvii. 7.

mei, et servient ei omnes gentes, et filio ejus, et filio filii ejus, donec veniat tempus terræ ejus et ipsius. Sed juxta calculos nostros, *Nabuchodonosor* de quo propheta hic loquitur, vocatus fuit etiam à *Chaldeis* *Nabopolassar*, cui successit filius ejus *Nabocolassar*, qui et *Nabuchodonosor* et *Belsassar*, in scriptura sacra [a] appellatur. Huic vero successit *Iloorudamus*, qui à *Jeremiâ* appellatur *Evilmeradocus* filius filii *Nabopolassari*. Ab anno autem 4 regni *Johoiakim* regis *Juda*, annoque mundi incunte 4774 ad mortem *Iloorudami* A. M. 4843 deficiente, interveniunt LXX anni præcise.

INTERVALLUM 10. " In anno primo *Darii filii Assueri* de semine Me-

[a] Dan. c. v.

dorum

44. CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

“ dorum (*inquit Daniel [b] propheta*)
“ qui imperavit super regnum *Chal-*
“ *dæorum*, ANNO UNO regni ejus;
“ ego intellexi in libris *numerum an-*
“ *norum*, de quo factus est sermo Do-
“ mini *ad Jeremiam prophetam*, ut
“ *complerentur desolationis* Jerusalem
“ *septuaginta anni*. Quid autem
“ *desolationes* Jerusalem Jeremiah in-
“ tellexerit, auctor libri secundi Pa-
“ ralip [c] clare nos docet his verbis:
“ Adduxit autem super eos regem
“ *Chaldæorum*, et interfecit juvenes
“ eorum gladio in domo sanctuarii
“ fui. Non est misertus adolescentis, et
“ virginis, et senis, nec decrepiti qui-
“ dem; sed omnes tradidit in manibus
“ ejus, Univerſaque vasa domus do-
“ mini tam majora quam minora, et
“ Theſauros templi, et regis, et prin-
“ cipum tranſtulit in *Babylonem*. In-

[b] Cap. ix. 1, 2

[c] C. xxxvi. 17—23.
cenderunt

“ cenderunt hostes domum Dei, destru-
 “ xeruntque murum Jerusalem, uni-
 “ versas turres combusserunt, et quic-
 “ quid pretiosum fuerat, demoliti sunt.
 “ Si quis evaserat gladium, ductus in
 “ Babylonem, servivit regi et filiis ejus
 “ donec imperaret rex Persarum [d], et
 “ compleretur sermo Domini ex ore Je-
 “ remiæ, ET CELEBRARET TERRA sab-
 “ bata sua: CUNCTIS ENIM DIEBUS
 “ DESOLATIONIS EGIT SABBATUM, US-
 “ QUE DUM COMPLERENTUR SEPTUA-
 “ GINTA ANNI. Anno autem primo
 “ CYRI regis Persarum ad explendum
 “ sermonem Domini, quem locutus
 “ fuerat per os Jeremiæ, suscitavit Do-
 “ MINUS spiritum CYRI regis Persarum:
 “ Qui jussit prædicari in universo
 “ regno suo, etiam per scripturam,
 “ dicens: *Hæc dicit CYRUS rex Per-*

[d] Evilmeradocus occisus fuit A. M. 4943.
 Cyrus rex Persarum successit patri suo A. M. 4944.
 annoque primo Olymp. LV.

146 CONSPECTUS TOTIUS OPERIS.

"farum: OMNIA REGNA TERRÆ dedit
 "mibi Dominus Deus COELI, et ipse
 "præcepit mihi ut ædificarem ei do-
 "mum in *Jerusalem*, quæ est in
 "*Judæa*: Quis ex vobis est in omni
 "populo ejus? Sit Dominus Deus suus
 "cum eo, et ascendat." Attendite
 jam, quæso, lectores eruditissimi; *Je-*
remiah clarè distinguit inter *servitutem*
regum *Juda* sub regibus *Babylonis*; et
desolationes *Jerusalem*, et *sabbatismum*
terræ: Illa cœpit ab anno 4 *Jeboiakim*,
 et duravit *septuaginta annis* usque ad
mortem *Iloarudami*; *desolationes* autem
Jerusalem et *sabbatismus terræ* cœpe-
 runt ab urbe excisa, et templo Dei in-
 censo A. M. 4894; et perdurarunt *sep-*
tuaginta annis usque ad annum primum
 CYRI regis *Persarum*, hoc est, ad A.
 M. 4964, in quo *Cyrus* successit *Asty-*
agi five *Dario Medo* in regnum *Me-*
dorum: Hæc autem omnia conve-
 niunt cum canone nostro. Hic au-
 tem

CONSPECTUS TOTIUS OPERIS. 14,

tem primus annus CYRI est terminus à quo incipit celeberrima illa *prophetia Danielis de Lxx Hebdomadibus*: Faxit Deus Optimus Maximus ut vitam et vires nobis concedat ad demonstrandum ex *scriptura sacra*, aliisque *historicis fide dignis*, quod ea integre completa fuerit in *incarnatione Verbi*, et *nativitate Domini et Salvatoris nostri Jesu Christi* anno mundi 5500; anno primo Olymp. 194, anno urbis conditæ 750; annoque ær. Nab. 745.

Cum tempus *historicum* à primo anno CYRI regis *Persarum*, A. M. 4965; anno U. C. 215; annoque ær. Nab. 210. et deinceps, satis accurate digestum sit à Clariss. *Petavio*, aliisque *chronologis*, per *Olympiades*, per annos urbis conditæ, et per annos æræ *Nabonassari*; concludam hunc articulum de intervallis temporum cum insigni illo testimonio *Georgii Syncelli de*

148 CONSPICUUS TOTIUS OPERIS.

chronologia veterum Hebræorum; quod, interprete Goaro, sic se habet [e]:

“ *Judæi à Chaldæis per Abrahamum*
 “ *orti, vero Moyſis ſpiritu imbuti,*
 “ *qua decet homines à faſtiu alienos ſui-*
 “ *que memores, modetiâ, EX RELICTIS*
 “ *SIBI HEBRÆORUM MONUMENTIS,*
 “ *annorum quinquies millium et quingen-*
 “ *torum numerum uſque AD SALUTARIS*
 “ *VERBI adventum ſub Cæſarum im-*
 “ *perio mundo vulgatum poſteris tra-*
 “ *diderunt.*

III. Et poſtremo; *ad obſervatio-*
nes cœleſtes quod attinet, Chronologi
 recentiores putant, quod inter omnes
Epochas temporum antiquiorum, Sola
æra Nabonaſſari demonſtrari poſſit ex
obſervationibus cœleſtibus. Sed quam-
 vis hoc verum ſit in omnibus ſyſtema-
 tibus, quæ per ſupputationes retror-
 ſum actas ſeriem temporum antiquio-

[e] Chronogr. p. 17, 18.

nam investigant; res tamen longe aliter se habet in canone nostro, quæ incipit à *creatione mundi* et procedit juxta naturalem seriem temporis usque ad *Christum natum*: Nam sicut illi ex *observationibus cælestibus* tempore *Nabonassari* et *Mardokempadi* factis; et ex *canone regum mathematico* Ptolemæi demonstrant quod ab anno primo Nabonassari ad *Christum natum*, an. U. C. 750 effluxerint anni 745; sic et nos ex *eisdem observationibus cælestibus*, et ex *canonibus patriarcharum*, *Judicum*, et *regum Judah et Israël*, aliisque *historicis fide dignis* demonstramus, quod ab orbe condito ad annum primum ejusdem Nabonassari effluxerint anni 4755; et proinde quod ab orbe condito ad *Christum natum* effluxerint anni 5500 præcisè. Nam secundum rationes LXX interpretum; hoc est, juxta *canones veterum Hebræorum*, ab orbe condito ad exodum filiorum *Israele* ex *Ægypto*, effluxerint

150 CONSPPECTUS TOTIUS OPERIS.

effluxerant anni 3833; Secundum
Clementem Alexandrinum [f] ab *Exodo*
 ad initium istius periodi *Sothiacæ*, quæ
 currebat in *Ægypto* tempore *Nabo-*
nassari regis *Babylonis*, effluxerant
 anni 345; et ab initio istius periodi
Sothiacæ, ad annum primum *Nabo-*
nassari effluxerant (ex natura periodi
Sothiacæ [g]) anni 577. Istæ autem
 tres summæ in unum collecti, confi-
 ciunt annos 4755; quibus si addas
 annos 745 à primo *Nabonassari* ad
Christum, conficitur, quod ab orbe
 condito ad *Christum* natum effluxerint
 anni 5500 præcisè. Q. E. D.

[f] Strom. I. § xvi. p. 335.

[g] Juxta canonem chronologicum *Petaui*,
 periodus *Sothiaca*, quæ currebat tempore *Nabonassa-*
ri, desiit anno æra Nab. 883 exeunte: Secundum
 doctrinam *Ægyptiorum*, sequens periodus coepit à
 20mo die Julii ær. Nab. 884, quo anno, primus
 dies primi mensis *Tboth* conveniebat cum exortu
 Heliaco Syrii. Quare si a periodo annorum 1460,
 subducas annos 883; restabunt pro intervallo ab
 initio istius periodi ad primum annum *Nabonassari*
 anni 577.

Hæc

HÆC impræsentiarum sufficiant:
Si quis autem alius accuratius et luci-
dius investigare et demonstrare poterit
verum temporis intervallum ab ORBE
CONDITO ad CHRISTUM NATUM, erit
is mihi inter *charissimos*; eique in hoc
stadio *palمام victricem* merito defe-
rendam esse perlibenter agnoscam,

Τῷ Α καὶ τῷ Ω, τῷ πρώτῳ καὶ τῷ ἐσχάτῳ·
τῷ λούσαντι ἡμᾶς ἐκ τῶν Ἀμαρτιῶν ἐν τῷ
αἵματι αὐτοῦ· Μόνῳ Σοφῷ Θεῷ Σωτῆρι ἡ
δόξη καὶ μεγαλοσύνη, κράτος καὶ ἐξουσία, καὶ
νῦν καὶ εἰς πάντας τὰς αἰῶνας. Ἀμήν.

F I N I S.

ERRATA

- S**IC corrige; p. 13. l. 3. *pro data lege datae.*
P. 37. l. ult. *pro Mes- lege Mis-*
Page 45. Lin. 14. *pro ducendum lege deductum*
64. 7. *pro Historieam lege Historiam*
89. In Not. l. ult. *pro dissentiat lege dissentiat*
97. 16. *pro 215. lege 225.*
98. l. penult. *pro aliquos lege aliquot*
112. 10. *pro is est. lege hoc est,*
115. 11. *pro Arbaces lege Arbaxis*
119. 11. *pro Sicyniorum lege Sicyoniorum.*
121. l. penult. *pro Orthopoles lege Orthopolis.*
127. 6. *pro πῶν lege τῶν*
144. 8. *pro autem desolationes lege autem per desolationes.*